Høringsinnspill til utredning barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Utredningen viser at kommunen står overfor krevende økonomiske prioriteringer, men jeg vil understreke at hensynet til barnas beste må være det styrende prinsippet i den videre prosessen. Utredningen legger selv til grunn at hensynet til barnas beste skal vektes høyere enn både økonomiske hensyn, lokalsamfunnshensyn og hensynet til ansattes arbeidsmiljø.

Verdien av nærskolen

Nærskolen er mer enn et undervisningsbygg. Den er en viktig del av barnas hverdag, identitet og tilhørighet. Når barn kan gå eller sykle til skolen, skapes det en naturlig sammenheng mellom hjem, skole og venner. Det bidrar også positivt til hverdagsaktivitet for barna ved at flere kan gå eller sykle til skolen.

I flere av alternativene som er utredet beskrives konsekvenser som:

- lengre skolevei
- økt behov for skoleskyss
- mindre tid til lek og fritidsaktiviteter
- mindre fysisk aktivitet
- svakere tilknytning til nærmiljøet
- mer krevende logistikk for familiene

Disse konsekvensene bør tas på største alvor. Selv om de kan være vanskelige å måle økonomisk, vil de påvirke barnas hverdag hver eneste dag.

Små og mellomstore skoler har kvaliteter som må verdsettes

Gjennom rapportene fremkommer det at mindre og oversiktlige skoler har særlige styrker. Det handler blant annet om:

- at elevene blir sett
- at ansatte kjenner elevene godt
- at utfordringer oppdages tidligere, f.eks. at elever med behov for ekstra oppfølging lettere fanges opp
- at relasjonene mellom skole og hjem blir tettere

Større skoler gir mer standardisert skolestruktur som gir mindre rom for personlig tilpasning. Derfor bør ikke strukturdebatten bli en diskusjon om størst mulig enheter. Det bør også være en diskusjon om hvilke skolemiljøer som best ivaretar ulike barns behov.

Lokalsamfunn trenger skoler

Skolene er viktige møteplasser og bærebjelker i lokalsamfunnene, og de er viktige for identitet, tilknytning og tilhørighet. Dette gjelder ikke bare i Feiring og på Langset, men også i områder som Eidsvoll Verk, Ås, Dal og Råholt.

Når en skole forsvinner, forsvinner ikke bare undervisningen. Lokalsamfunnet mister også:

- en viktig møteplass
- en arenaer for frivillighet
- en viktig faktor for tilflytting og bosetting

Fremtidig vekst må tas på alvor

Utredningen viser at utviklingen i kommunen er ulik. Noen skolekretser forventes å få færre elever, mens andre områder forventes å vokse. For eksempel beskrives det at elevgrunnlaget ved Eidsvoll Verk skole forventes å øke betydelig fram mot 2040. Flere områder sør i kommunen har også kapasitetsutfordringer eller forventet vekst.

Det er derfor viktig at kommunen ikke kun vurderer dagens elevtall, men også de langsiktige behovene for kapasitet og attraktive oppvekstmiljøer.

Avslutning

Kommunen bør legge særlig vekt på barnas beste i vurderingen av barnehage- og skolestrukturen i Eidsvoll kommune.

Barnas beste er nærskoler med korte og trygge skoleveier som bidrar positivt til aktivitet, lek og læring. I tillegg vil nærskolene bidra positivt til lokalsamfunnenes og fylle behovet for viktige møteplasser, tilknytning og tilhørighet. I tillegg vil nedleggelser av nærskolene kunne få langsiktige konsekvenser for bosetting og stedsutvikling.

Framtidens skolestruktur bør ikke bare være økonomisk bærekraftig. Den må også være sosialt bærekraftig og gi barn i hele kommunen trygge, inkluderende og oversiktlige oppvekstmiljøer.

Med vennlig hilsen

Merete Aleksic
Bråtastien 28, 2047 Eidsvoll Verk
10/9-2026

Høringsinnspill til utredning barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Barn har rett til et trygt og godt skolemiljø, tilhørighet og mulighet til læring og utvikling. Når kommunen vurderer å legge ned, slå sammen eller flytte skoler, må den undersøke hvordan dette påvirker elevenes hverdag, læringsutbytte og trivsel. Barnas beste må gis høyere vekt enn både økonomiske hensyn og hensyn til organisering.

Nærskolen gir trygghet og tilhørighet

Utredningen peker selv på at ved dagens struktur kan flere elever går eller sykler til skolen, og at behovet for skoleskyss er begrenset. Ved nedleggelses som beskrevet i strukturalternativene vil mange barn få betydelig lengre skolevei og bli avhengige av buss eller annen transport. Å gå eller sykle til skolen vil også bidra positivt til barnas aktivitetsnivå gjennom dagen, og forskning viser at aktivitet er viktig for faglig utvikling.

For barna er nærheten til skolen viktig av flere grunner:

- kortere dager og reisevei
- større mulighet til å gå eller sykle
- mer tid til lek og fritidsaktiviteter
- mindre stress
- sterkere tilknytning til nærmiljøet

Når barn går på skole i sitt eget nærmiljø, utvikles vennskap og fellesskap som også lever videre etter skoletid. Dette er en viktig del av et trygt oppvekstmiljø.

Mindre skoler ser hele barnet

Utredningen beskriver flere fordeler ved mindre og oversiktlige skoler. Det trekkes frem at elever lettere blir sett, at ansatte har bedre oversikt over den enkelte elev, og at ulike behov fanges opp tidligere. Dette er særlig viktig for elever som trenger ekstra støtte, men som ikke nødvendigvis har formelle vedtak.

I en tid hvor stadig flere barn strever med psykisk helse, utenforskap og behov for tilrettelegging, bør kommunen satse på løsninger som styrker nærhet og relasjoner, ikke svekker dem.

Skolen er viktig for lokalsamfunnet

En skole er langt mer enn en bygning. Det er et viktig sosialt samlingspunkt og møteplass for barn, familier og nærmiljøet. Det er også en arena for kultur, aktivitet, lek, idrett og frivillighet, samt en viktig faktor for bosetting og tilflytting.

Kommunen ønsker vekst og tilflytting. Da må man også ta vare på de kvalitetene som gjør områder attraktive for barnefamilier. Nærskole er en av de viktigste faktorene når familier velger bosted.

Oppsummering

Nærskolene bidrar positivt på flere punkter i barnas hverdag. De bidrar til mer aktivitet ved at flere kan gå eller sykle til og fra skolen. Det gir også kortere dager som gir mer tid til lek og fritidsaktiviteter. Disse punktene er igjen viktig for barnas tilknytning og reduserer stress.

I tillegg er nærskolene viktig for lokalsamfunnet og gjør områdene mer attraktive for tilflytting.

Med vennlig hilsen

Kristian Aleksic
Bråtastien 28, 2074 Eidsvoll Verk
10/9-2026

Høringsuttalelse fra VUSK FAU – Utredning av barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll 2026

Det er ingen av de foreslåtte alternativene som har vesentlige store ringvirkninger for Vilberg ungdomsskole (VUSK). Alternativ 1 og 2 sannsynligvis føre til noe elevvekst på VUSK, men innenfor oppsatt kapasitet. Vi ønsker derfor å fokusere på noen av de overordnede perspektiver i vårt høringssvar. Innledningsvis ønsker vi å påpeke at Eidsvollskolene allerede drifter mer kostnadseffektivt enn landsgjennomsnittet, og er helt på høyde med gjennomsnittet for Akershus. Vi stiller oss derfor undrende til et innsparingsbehov på 40 millioner i året, før det i det hele tatt er utredet om Eidsvollskolene har et omstruktureringsbehov.

Eidsvoll har en relativt lav andel innbyggere med høyere utdanning, men også en relativt høy andel familier med vedvarende lavinntekt. Sosioøkonomisk ulikhet henger sammen med økt risiko for levekårsutfordringer senere i livet, men også barne- og ungdomskriminalitet. Dette har negative ringvirkninger av både kommuneøkonomisk og personlig art. Det krever målrettede tiltak og forebygging i tidlig alder for å legge til rette for like muligheter for alle. En eventuell omstrukturering av skolene i vår kommune bør derfor være rettet mot å styrke oppvekstsektoren og lokalmiljøene. Eidsvoll kommune har allerede vedtatt at barn og unge er et av de fire overordnede satsningsområdene frem til 2038. Kommuneplanens samfunnsdel vektlegger nettopp styrkede lokalmiljø som et av to hovedmål. Dette er en satsning som VUSK FAU stiller seg helhjertet bak. Det er gjennom tidlig innsats og forebyggende arbeid at vi best bygger et bærekraftig velferdssamfunn. Dette er prinsipper som må være retningsgivende også for den praktiske politikken.

Eidsvoll kommune opplever imidlertid økte utfordringer i oppvekstsektoren, med økende tendenser til gjengdannelser, ungdomskriminalitet og utenforskap. Spesielt pressområdene er sårbare for denne utviklingen. Dette må møtes med en klar satsning på barn, unge og lokalmiljøene. I denne sammenhengen har nærskolene en nøkkelrolle, og beskrives av mange som «hjertet i bygda». Dette er noe vi må ta på alvor. Skolene er lokalmiljøenes desidert viktigste møtepunkt. Det er her vi blir kjent og bygger fellesskapsfølelse, og det er her barna finner mange av sine aktivitetstilbud. Dette bør legges til grunn for en eventuell skolereform.

Eidsvoll er en kommune i vekst. Kommunens visjon er nettopp trivsel og vekst – en attraktiv kommune å bo og leve i. Den målsettingen bygges i hverdagen, med skoler og barnehager der folk bor. Svekkede eller nedlagte nærskoler svekker mulighetene for tilflytting og nyetableringer, som isteden trekkes mot de tilbudene som opprettholdes i pressområdene. Vi trenger en planmessig utvikling av de bygdene som har ledig kapasitet på skolene, og ikke en avvikling av dem. Det vil kun forsterke de sosiale utfordringene som er i ferd med å utvikle seg i pressområdene.

Av den grunn er VUSK FAU positiv til justeringer av skolegrensene for å utnytte ledig kapasitet på enkeltskoler. Vi ønsker å fremheve at en slik endring er reversibel, og kan tilpasses en endret

situasjon i fremtiden. Eventuelle nedleggelser har motsatt effekt, og fratar kommunen den fleksibiliteten vi trenger for å håndtere videre vekst.

Avslutningsvis ønsker vi å kommentere på Alternativ 5: Omdisponere Ås barneskole til ungdomsskole. Vi er positive til intensjonen om å løse behovet for en ny ungdomsskole i sørbygda, men mener det er uheldig og upraktisk om denne plasseres så tett opp til VUSK som det her skisseres. En slik omdisponering svekker nærskoleprinsippet og har en uklar grensedragning mot VUSK. En tredje ungdomsskole for Eidsvoll bør etableres i sørbygda, hvor behovet er størst.

Personlig høringssvar om skolestrukturen i Eidsvoll

Til Eidsvoll kommune
Fra Hege Svendsen, på egne vegne
10. september 2026

Jeg støtter ikke noen av de ti alternativene slik de er lagt frem. Jeg ber kommunestyret endre premisset for arbeidet og utrede en skolestruktur som ivaretar barnas oppvekstmiljø, kommunens vekst og den langsiktige samfunnsøkonomien.

Jeg skriver som innbygger, forelder og tidligere ordfører. Jeg slutter meg til de sentrale innvendingene i høringssvaret fra FAU ved Råholt ungdomsskole, men dette er mitt personlige høringssvar. Min bekymring gjelder hele kommunen. Skoler og barnehager er grunnleggende deler av lokalsamfunnene våre.

1 Innsparingskravet må kunne endres

Kommunestyret vedtok et innsparingsmandat på 30 millioner kroner i 2028, med halvårsvirkning fra skoleåret 2027. Samtidig opplyser kommunen at de fullstendige konsekvensene og nettoeffektene først skal ferdigstilles i sluttrapporten. Innsparingskravet kom altså før hele regnestykket. [1]

Dette er et politisk valgt premiss. Politikerne kan også endre det. Mandatet stiller krav om kvalitet, og da må innsparingsmålet justeres dersom målene ikke lar seg forene. Det politiske ansvaret kan ikke settes bort til konsulentene. Jeg mener kortsiktige budsjettgevinster har fått legge for sterke føringer for barnas fremtidige oppvekstvilkår.

2 Min vurdering av de ti alternativene

Alternativene er nummerert 0 til 9. De omfatter også Stensby barnehage. Tabellen viser min hovedinnvending til hvert forslag. [2]

Nr	Forslag	Min hovedinnvending
0	Dagens struktur med mindre tilbud	Kutter i kvalitet og tidlig hjelp.
1	Hele Feiring skole avvikles	Fjerner en sentral nærmiljøarena.
2	Feiring mister ungdomstrinnet	Flytter ungdommens skolehverdag ut av bygda.
3	Feiring mister 5. til 10. trinn	Flytter også yngre barn ut av nærmiljøet.
4	Ås avvikles og bygget selges	Gir fra seg kapasitet og fremtidig handlefrihet.
5	Ås blir ungdomsskole	Erstatter ikke riktig plassert kapasitet på Dal.
6	Eidsvoll Verk avvikles	Fjerner skolekapasitet i et vekstområde.
7	Langset får barnehage og 1. til 4. trinn	Bryter opp det lokale barneskoleløpet.
8	Dal utvides ikke	Løser ikke presset på ungdomstrinnet i sør.
9	Stensby barnehage avvikles	Svekket nærhet og kontinuitet for de yngste.

3 Eidsvoll Verk må ses sammen med Bønsmoen og knutepunktveksten

Den gjeldende regionale areal- og transportplanen peker ut Eidsvoll Verk/Råholt som et prioritert lokalt tettsted. Vekst skal konsentreres til prioriterte områder, med gode forbindelser for gange, sykkel og kollektivtransport. Eidsvolls egen arealstrategi vektlegger korte avstander og tilgjengelige skoler, møteplasser og fritidstilbud. [4, 5]

Da er det etter min vurdering dårlig sammenheng i planleggingen å legge ned Eidsvoll Verk skole og sende elevene ut av området. Kommunen må bygge sosial infrastruktur rundt veksten den legger til rette for. Skolekapasitet må vurderes sammen med boligbygging, skolegrenser og barnas faktiske hverdagsreiser.

Bønsmoen hadde 316 elever i 2025/2026, mot en vurdert langsiktig kapasitet på om lag 315. Eidsvoll Verk hadde 220 elever og heller ingen stor dokumentert reserve. Før kapasitet fjernes, må kommunen undersøke hvordan skolene kan avlaste hverandre gjennom justerte skolegrenser og nødvendige tilpasninger. Dette må beregnes per årstrinn. [2]

Jeg er også bekymret for en dominoeffekt. Foreldre kan søke om en annen skole, men det er ingen ubetinget rett til fritt skolevalg i grunnskolen. Kommunen må blant annet vurdere nærmiljø og kapasitet. [6] Dersom flere ønsker Bønsmoen fremfor bussing til andre områder, kan presset på en allerede fullt utnyttet skole øke. Nedleggelse kan dermed utløse nye kretsendringer eller investeringsbehov. Denne risikoen må beregnes før vedtak, ikke oppdages etterpå.

4 Vilberg ble planlagt for en kommune som ville vokse

Som tidligere ordfører kjenner jeg den politiske ambisjonen om å være en kommune som sa ja til vekst, tok imot nye innbyggere og skapte mer liv i Sundet og omegn. Størrelsen på nye Vilberg skole må forstås i lys av denne retningen. Kapasiteten skulle også gi rom for fremtidige barn og barnefamilier.

Kommuneplanens planbeskrivelse legger hovedveksten til Sundet og Råholt. Det historiske boligbyggeprogrammet anslo 1 300 boliger i Vilberg skolekrets i perioden 2019 til 2031. Dette er et tidligere plananslag, men viser hvorfor skolen må vurderes i et lengre perspektiv enn dagens elevtall. [7]

Ledig kapasitet er også en reserve for ønsket vekst. Fylles den ved å legge ned skoler andre steder, må kommunen vise hvor det skal bli plass til nye elever når boligområdene utvikles. Å bruke opp vekstreserven uten en plan for ny kapasitet kan i praksis bli et nei til den utviklingen kommunen selv har ønsket.

5 Tidligere prognoser må etterprøves

Erfaringene med kapasitetspress og midlertidige løsninger tilsier at politikerne må kreve en gjennomgang av tidligere elevprognoser opp mot faktiske elevtall. Eventuelle avvik må forklares før nye prognoser brukes til å bygge ned kapasitet. Kommunen må vise hvordan løsningene tåler større årskull, raskere boligbygging eller høyere tilflytting enn forventet.

Prognoser påvirkes av forutsetningene som legges inn. Kommunen har selv presisert at det lavere fremtidige elevtallet ved Råholt ungdomsskole forutsetter at ungdomsskolen på Dal bygges. Uten Dal forventes fortsatt press og vekst. [1] Politikerne kan ikke bruke kapasiteten som en planlagt skole frigjør, samtidig som de vurderer å droppe skolen som skulle frigjøre den.

6 Dal må realiseres og Råholt må avlastes nå

Jeg støtter FAUs krav om en ny ungdomsskole på Dal og strakstiltak ved Råholt ungdomsskole. FAUs svar viser til 629 elever i 2025/2026, en langsiktig kapasitet på om lag 600 og 31 klasser ved skolestart høsten 2026. [3]

Allerede i budsjettvedtaket fra 2022 slo kommunestyret fast at løsningen for Dal og en ny ungdomsskole sør hastet. Anbefalt alternativ skulle fremmes første halvår 2023. [17] I 2026 er prosjektet fortsatt under utredning. [2] Denne historikken må politikerne ta ansvar for.

Utsettelsen av Dal må også vurderes økonomisk. Venting kan innebære fortsatt bruk av midlertidige lokaler, nye tilpasninger og en høyere pris på det som til slutt må bygges. Kommunen må legge frem kostnadene ved utsettelsene, sammen med eventuelle gevinster ved å forskyve investeringene. Det er ikke dokumentert en besparelse bare fordi byggestarten skyves frem i tid.

Ungdomsskolen på Dal må få finansiering og forpliktende milepæler. Mens den bygges, må Råholt få bedre romkapasitet og uteområder. Å gjøre Ås til ungdomsskole gir etter min vurdering ikke den samme geografiske løsningen på behovet i sør. Jeg støtter FAUs krav om at dette ikke erstatter Dal. [3]

7 Skoleveien er en del av folkehelsen

Eidsvoll beskriver selv utfordringer med levekår, utdanning og fullføring av videregående skole. Kommunen fremhever fysisk aktivitet, trygge skoleveier og sosial deltakelse som viktige deler av folkehelsearbeidet. [8] Med dette utgangspunktet bør vi gjøre hverdagsaktivitet enklere for barn og unge.

En systematisk kunnskapsoppsummering av 68 studier fant gjennomgående høyere fysisk aktivitet blant elever med aktiv skolevei. [9] TØIs undersøkelse blant ungdom i Viken viser at avstanden til skolen har stor betydning for reisemåten. [10] Helsedirektoratet anbefaler i gjennomsnitt minst 60 minutter daglig fysisk aktivitet med moderat til høy intensitet for barn og unge fra 6 til 17 år. [11]

Når en skoleendring gjør at barn som kunne gå eller sykle, må bruke buss, må tapet av hverdagsaktivitet inngå i vurderingen. Kommunen kan ikke først gjøre avstandene større og deretter overlate ansvaret for mindre aktivitet til barna og foreldrene. Hvor mange som berøres, reisetid og trygge alternativer må dokumenteres lokalt.

8 Vi må bevare sammenhengen mellom skole og fritid

Vi har over tid bygget opp fritidstilbud, idrett og møteplasser rundt lokalsamfunnene og knutepunktene våre. Flyttes skoledagen bort fra disse arenaene, kan sammenhengen i barnas hverdag bli brutt. En aktivitet kan fortsatt stå i kommunens oversikt, men likevel bli vanskeligere å nå etter skoletid.

Norsk transportforskning viser at avstand, tidspress og tilgang til bil har betydning for foreldrekjøring til idrett. [12] Familier har ulike muligheter til å kompensere for lengre avstander. Derfor må kommunen vurdere om endringene øker forskjellene i hvem som faktisk får delta.

Kommunens oppvekstplan fremhever tilgjengelige møteplasser og fritidsaktiviteter som en del av arbeidet mot utenforskap og frafall. [13] Kommunen har også forklart hvordan ungdomsklubber og andre tidlige tiltak kan redusere behovet for mer omfattende og kostbare tjenester. [14] Skolestrukturen må støtte opp om dette arbeidet. Det er dårlig styring å svekke tilgangen til forebyggende arenaer med den ene hånden og forsøke å reparere konsekvensene med den andre.

9 Politikerne må legge frem hele regnestykket

Færre skolebygg kan gi lavere driftsutgifter. Men lavere utgifter på én budsjettpost er ikke det samme som lavere kostnader for kommunen og samfunnet samlet. Skyss, ombygging, overgang, midlertidige lokaler, familiers tidsbruk og behov for nye hjelpetiltak må inngå i vurderingen.

TØI anbefaler at skysskostnader tas med i beslutninger om skolestruktur. Forskningen gir samtidig ikke grunnlag for å hevde at enhver skolenedleggelse automatisk øker skyssomfanget. [15] Konsekvensene må undersøkes for de faktiske skolekretsene, bussrutene og elevene i Eidsvoll.

Det samme gjelder langsiktige helseutgifter og sosiale kostnader. Jeg hevder ikke at forskning har beregnet en sikker merkostnad for hvert av de ti alternativene. Jeg mener kommunen risikerer å spare kortsiktig og betale mer senere dersom endringene svekker forebygging, deltakelse og tidlig hjelp. Denne risikoen må tas på alvor også når den ikke enkelt kan tallfestes.

En fullstendig vurdering må vise hvem som får gevinstene, hvem som bærer kostnadene, og hvilke virkninger som ikke er prissatt. Tilhørighet, fritid og selvstendighet har verdi også når tapet ikke blir en faktura til kommunen.

10 Jeg ber kommunestyret velge en annen retning

Endre premisset for utredningen. Ingen av alternativene bør vedtas slik de nå foreligger. Innsparingskravet må kunne justeres når det kommer i konflikt med en forsvarlig og langsiktig oppvekstpolitikk.

Bevar lokale tilbud og utred reelle alternativer. Vurder skolegrenser, sambruk og administrative løsninger før nærmiljøenes skole- og barnehagetilbud bygges ned. Eidsvoll Verk og Bønsmoen må vurderes samlet.

Behold kapasitet for den veksten kommunen ønsker. Vis hvor mye reserve Vilberg og de andre skolene trenger for boligbygging, variasjon mellom årskull og høyere vekst enn forventet.

Realiser ungdomsskolen på Dal. Vedta finansiering og bindende fremdrift. Gjennomfør nødvendige strakstiltak ved Råholt ungdomsskole i mellomtiden.

Vurder hele hverdagen til barna og de samlede kostnadene. Dokumenter skolevei, fritidstilgang, folkehelse, sosial ulikhet og konsekvensene for forebyggende tjenester. La barn og unge påvirke vurderingene før vedtak.

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, og berørte elever skal få komme til orde. Det må fremgå hvordan disse hensynene er vurdert og veid mot økonomien. [16] En høring må gi reell mulighet til å endre retning, også når svaret fra innbyggerne er at alternativene bygger på et for snevert premiss.

Eidsvolls barn skal ikke være salderingsposten for et innsparingsmål som politikerne selv har valgt. God økonomistyring må også ta vare på kapasiteten, nærmiljøene og det forebyggende arbeidet vi trenger i fremtiden. Budsjettvedtak kan endres. Barna får ikke barndommen tilbake.

Hege Svendsen
Personlig høringssvar

Kilder

Numrene viser til henvisningene i teksten. Offentlige kilder og forskning er kontrollert 10. september 2026. Politiske vurderinger og anbefalinger er mine egne.

[1] Eidsvoll kommune. Utredning av barnehage og skolestruktur. Vedtak KS 25/137 og KS 26/80, utredningens status og presisering om Dal og Råholt. Åpne kilden

[2] Oslo Economics og Telemarksforsking. Delrapport 2, juni 2026. Alternativene 0 til 9 og kapasitetsvurderinger for Bønsmoen og Eidsvoll Verk. Åpne kilden

[3] FAU ved Råholt ungdomsskole. Høringssvar om fremtidig barnehage og skolestruktur, datert 26. august 2026. Opplysningen om 31 klasser gjelder skolestart høsten 2026. Vedlagt dokument.

[4] Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Regional plan for areal og transport, 2015. Særlig omtalen av Eidsvoll Verk/Råholt og retningslinjene R3 og R18. Åpne kilden

[5] Eidsvoll kommune. Arealstrategi, vedtatt 7. mars 2023. Særlig punkt 1.2, 3.1 og 3.2 om tilgjengelighet, møteplasser og korte avstander. Åpne kilden

[6] Utdanningsdirektoratet. Opplæringsloven § 2-6 med forarbeider. Nærskole, skolekretser, kapasitet og søknad om skolebytte. Åpne kilden

[7] Eidsvoll kommune. Kommuneplan 2021 til 2031, planbeskrivelse. Side 4 og 6 om vekstretning og historisk boligbyggeprogram. Åpne kilden

[8] Eidsvoll kommune. Folkehelse. Kommunens omtale av lokale utfordringer og forebyggende arbeid, oppdatert 15. april 2026. Åpne kilden

[9] Larouche mfl. 2014. Associations between active school transport and physical activity, body composition and cardiovascular fitness. Systematic review of 68 studies. J Phys Act Health 11, 206 til 227. Åpne kilden

[10] Ellis mfl. 2023. Reisevaner på skolevei blant ungdom i Viken. TØI rapport 2006/2023. Spørreundersøkelse om skolevei og transportvalg. Åpne kilden

[11] Helsedirektoratet. Fysisk aktivitet i forebygging og behandling. Faglige råd for barn og unge. Åpne kilden

[12] Nordbakke og Lunke 2023. Kjørestopp. Tiltak for å redusere foreldrekjøring til idrettsaktiviteter. TØI rapport 1990/2023. Studien gjelder barn i Bærum. Åpne kilden

[13] Eidsvoll kommune. Oppvekstplan 2022 til 2032. Særlig møteplasser, fritidsdeltakelse, forebygging og sosial tilhørighet. Åpne kilden

[14] Eidsvoll kommune. Tidlig innsats og ansattes kompetanse er nødvendig for å sikre gode tjenester, 25. september 2024. Kommunens forklaring av innsatstrappa. Åpne kilden

[15] Nordbakke mfl. 2025. Skoleskyss og trafikksikker skolevei. Utvikling, drivere og tiltak. TØI rapport 2135/2025. Åpne kilden

[16] Utdanningsdirektoratet. Elevenes rett til å bli hørt og elevenes beste. Veiledning til blant annet opplæringsloven §§ 10-1 og 10-2. Åpne kilden

[17] Eidsvoll kommune. KS 22/122. Budsjett 2023 og handlingsplan 2023 til 2026. Verbalvedtak om Dal barneskole og ny fremtidig ungdomsskole sør. Vedtaket ber om anbefalt alternativ første halvår 2023. Åpne kilden

Høringssvar fra FAU ved Stensby barnehage

Barn på Minnesund bør ha mulighet til å begynne oppveksten sin på Minnesund.

Stensby barnehage er i dag den eneste barnehagen på Minnesund. En eventuell nedleggelse innebærer derfor ikke bare at én kommunal barnehage forsvinner, men at et helt tettsted står uten et lokalt barnehagetilbud.

For FAU er dette et avgjørende skille. Barnehagen er en av de første arenaene hvor barn etablerer tilhørighet til nærmiljøet sitt. Her skapes vennskap og relasjoner mellom barn, men også nettverk mellom familier. Disse relasjonene følger barna videre inn i skole, fritidsaktiviteter og lokalsamfunnet for øvrig. En lokal barnehage er dermed en viktig del av grunnlaget for et trygt og sammenhengende oppvekstmiljø.

Betydningen av en lokal barnehage stopper ikke den dagen barnet går ut av barnehageporten for siste gang. Stensby er for mange barn den første felles arenaen i et oppvekstløp på Minnesund. Her etableres vennskap, trygghet og tilhørighet før skolestart, og barna får mulighet til å møte igjen kjente barn gjennom skole, fritidsaktiviteter og nærmiljøet videre i oppveksten. Samtidig etableres relasjoner mellom familiene, noe som bidrar til nettverk og fellesskap rundt barna også utenfor barnehagen.

Dersom Minnesund står uten egen barnehage, risikerer man at barn fra samme nærmiljø fordeles mellom ulike barnehager andre steder i kommunen. Det kan svekke den naturlige kontinuiteten mellom barnehage, skole, fritid og nærmiljø. Konsekvensene av en nedleggelse må derfor vurderes i et lengre perspektiv enn bare de årene det enkelte barnet har barnehageplass. Det handler også om hvilke forutsetninger vi skaper for trygghet, vennskap, tilhørighet og fellesskap gjennom resten av barnas oppvekst.

Når kommunen vurderer fremtiden til Stensby, mener FAU derfor at spørsmålet ikke bare kan være om de 54 barna kan tilbys en barnehageplass et annet sted. Spørsmålet må også være hvilke konsekvenser det får for barna når deres eneste lokale barnehagetilbud fjernes, og hvilke langsiktige konsekvenser dette får for Minnesund som oppvekststed.

Per 1. august 2026 er Stensby i full drift med fire fulle avdelinger og totalt 54 barn. I tillegg står barn på venteliste. Det er med andre ord ikke mangel på behov for et lokalt barnehagetilbud på Minnesund.

Ved å fjerne det eneste lokale barnehagetilbudet fjerner man samtidig en viktig del av det som gjør Minnesund attraktivt som bosted for barnefamilier. Konsekvensene av dette kan strekke seg langt utover selve barnehagedriften. Et tettsted uten barnehage vil kunne være mindre attraktivt for nye barnefamilier som vurderer å etablere seg, samtidig som det kan gjøre hverdagen vanskeligere for familiene som allerede bor her.

For enkelte familier kan en vesentlig lengre reisevei til og fra barnehagen være vanskelig å kombinere med arbeid, arbeidstid og øvrig familieliv. Dersom det lokale tilbudet forsvinner, kan konsekvensen derfor også være at noen familier må vurdere om Minnesund fortsatt er et praktisk mulig sted å bo.

Dette kan igjen få konsekvenser for befolkningsutviklingen og barnetallet på Minnesund, og dermed også for grunnlaget for skole, fritidsaktiviteter og andre tilbud til barn og unge. En slik utvikling vil ikke bare berøre Minnesund. Et attraktivt og levedyktig Minnesund er også en del av et attraktivt og levedyktig Eidsvoll.

De langsiktige konsekvensene av å fjerne Minnesunds eneste barnehage må derfor vurderes som en del av beslutningsgrunnlaget, og ikke reduseres til et spørsmål om hvorvidt kommunen har kapasitet til å tilby de berørte barna en barnehageplass et annet sted.

FAU mener at barnas perspektiv må få en tydelig og reell plass i den videre behandlingen av barnehage- og skolestrukturen. Så langt i prosessen opplever vi ikke at barnas egne stemmer og erfaringer har vært synlige i beslutningsgrunnlaget.

Det er barna som vil merke konsekvensene av strukturendringene mest direkte. Det er deres barnehage, deres venner, deres nærmiljø og senere deres skole- og fritidsmiljø som berøres. Likevel har barna begrensede muligheter til selv å påvirke beslutninger som kan endre store deler av oppveksten deres.

For de yngste barna kan medvirkning naturligvis ikke gjennomføres på samme måte som for voksne. Det betyr imidlertid ikke at deres perspektiv kan utelates. Barnas trygghet, etablerte relasjoner, tilhørighet, behov for stabilitet og opplevelse av eget nærmiljø må inngå som sentrale hensyn når barnets beste vurderes.

Spørsmålet må derfor ikke bare være hvor kommunen kan plassere barna dersom Stensby barnehage legges ned, men **hva barna faktisk mister dersom barnehagen forsvinner.**

På denne bakgrunnen mener FAU at **barnets beste må være et grunnleggende hensyn** i den videre behandlingen av Stensby barnehages fremtid.

Stensby er i dag et fullt utnyttet barnehagetilbud, med venteliste, og samtidig Minnesunds eneste barnehage. Barnehagen representerer derfor langt mer enn et antall tilgjengelige barnehageplasser. Den er en del av barnas nærmiljø, deres relasjoner og deres første tilhørighet til lokalsamfunnet.

FAU mener at Minnesund fortsatt må ha et lokalt barnehagetilbud, og at konsekvensene for barna, familiene og det samlede oppvekstmiljøet må inngå sentralt i beslutningen om Stensby barnehages fremtid.

Barn på Minnesund bør også i fremtiden ha mulighet til å begynne oppveksten sin på Minnesund.

HØRINGSINNSPILL FRA UDF PÅ RÅHOLT SKOLE

Klubben på Råholt skole er bekymret for foreslåtte endringer i skole- og barnehagestrukturen som innebærer nedleggelse eller sammenslåing av skoler og barnehager. Nærskolen er en viktig institusjon i lokalsamfunnet og representerer trygghet, tilhørighet og nærhet for barn og familier. Endringer i strukturen kan derfor få konsekvenser som går langt utover selve organiseringen av tjenestene.

For elevene kan nedleggelse eller sammenslåing av skoler føre til lengre reisevei, mindre tid til lek og fritidsaktiviteter og større avstand til venner og nærmiljø. Skolen er ikke bare en arena for læring, men også en viktig sosial møteplass og en del av barnas lokale tilhørighet. Det bør derfor vurderes grundig hvilke pedagogiske og sosiale konsekvenser strukturendringer kan få for elevene.

Også for de ansatte kan omfattende strukturendringer være belastende. Usikkerhet knyttet til arbeidsforhold, organisering og fremtidig arbeidsplass kan påvirke arbeidsmiljøet over tid. Det er samtidig en risiko for at ansatte med verdifull erfaring og kompetanse søker seg bort dersom de opplever langvarig utrygghet og ustabilitet. Kvaliteten i opplæringen er i stor grad avhengig av stabile og kompetente fagmiljøer. Denne kompetansen bør derfor tillegges betydelig vekt når fremtidig skole- og barnehagestruktur vurderes endret. En eventuell sammenslåing kan også være særlig belastende for personalet fordi den innebærer nye arbeidsmiljøer, nye samarbeidsrelasjoner og endrede arbeidsoppgaver.

Skoler og barnehager har dessuten en viktig funksjon i lokalsamfunnet. De bidrar til å opprettholde levende nærmiljøer og kan ha betydning for tilflytting av barnefamilier, frivillighet og lokal aktivitet. Nedleggelser kan dermed få samfunnsmessige konsekvenser som ikke nødvendigvis kommer frem i en vurdering av økonomiske besparelser alene. Det bør derfor vurderes om endringer i strukturen på lengre sikt kan føre til negative konsekvenser for lokalsamfunnene som berøres.

Det er også viktig å bevare et mangfold av både store og små skoler i bygda. En god skole og barnehagestruktur bør ta hensyn til hele kommunen og sikre at barn og familier har tilgang til skoler og barnehager også utenfor de mest sentrale områdene. En utvikling der elever i stadig større grad samles på færre og større skoler, kan bidra til økt sentralisering og større avstand mellom skole og nærmiljø. Kommunen bør derfor se på hvordan skolestrukturen kan bidra til å opprettholde aktivitet og tilhørighet i ulike deler av bygda, fremfor å samle stadig flere tjenester i de mest sentrale områdene. Det bør være et mål å bruke og utvikle hele bygda, og ikke bare de mest sentrale områdene.

Klubben vil også understreke at ressursbruken per elev i Eidsvoll kommune i utgangspunktet ligger under landsgjennomsnittet. Skolene drives allerede innenfor

stramme økonomiske rammer og ved ytterligere innsparinger er det derfor grunn til å stille spørsmål ved hvordan kvaliteten i det pedagogiske tilbudet skal kunne opprettholdes og videreutvikles. Det må samtidig være tydelig hvordan eventuelle innsparinger kan gjennomføres uten at det går utover elevenes læring, trivsel og behov for oppfølging, eller de ansattes arbeidsbelastning og arbeidsmiljø.

Skolens samfunnsoppdrag har blitt stadig mer komplekst. Det er økende behov for tilpasset opplæring, spesialpedagogisk støtte, inkludering og arbeid med elevenes psykososiale miljø. Dette krever tilstrekkelige ressurser, kompetanse og bemanning. Det er vanskelig å se hvordan reduserte ressurser og større skoler og elevgrupper, som følge av sammenslåinger, skal kunne bidra til å styrke kvaliteten i opplæringen. Samtidig kan økt elevtall og større enheter gjøre det mer krevende å sikre at alle elever får den oppfølgingen de har behov for, og at de ansatte får en arbeidshverdag som er forsvarlig og helsefremmende.

På denne bakgrunn mener klubben at barns og ansattes beste må være et grunnleggende hensyn i vurderingen av fremtidig skole- og barnehagestruktur. Kommunen bør sørge for at både de pedagogiske, sosiale, arbeidsmiljømessige og samfunnsmessige konsekvensene av foreslåtte endringer blir grundig vurdert. Eventuelle økonomiske gevinster må vurderes opp mot mulige langsiktige «kostnader» for elever, ansatte og lokalsamfunn og ikke gjennomføres på en måte som svekker kvaliteten i opplæringen, elevenes læringsmiljø eller de ansattes arbeidsmiljø.

Høringssvar til utredning av fremtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Jeg ønsker med dette å gi innspill til høringen knyttet til delrapport 1 og 2 om fremtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune.

Som tillitsvalgt er jeg opptatt av at konsekvensene for medarbeiderne må belyses grundig før det fattes endelige beslutninger om nedleggelser, sammenslåinger eller andre større strukturendringer.

Usikkerhet og belastning for ansatte

Allerede i utredningsfasen opplever mange ansatte usikkerhet rundt egen arbeidsplass, arbeidshverdag og fremtidige arbeidsoppgaver. Langvarig usikkerhet kan påvirke arbeidsmiljøet negativt og føre til økt stress, redusert motivasjon og høyere sykefravær.

Ansatte som ikke vet om arbeidsplassen vil bestå, kan oppleve det som vanskelig å planlegge både faglig og privat. Dette er forhold som bør inngå i den samlede konsekvensvurderingen.

Risiko for tap av kompetanse

Ved nedleggelse eller vesentlige strukturendringer risikerer kommunen å miste erfarne medarbeidere. Noen ansatte kan velge å søke seg til andre kommuner eller sektorer dersom de opplever framtiden som usikker.

Barnehager og skoler er avhengige av stabile fagmiljøer og ansatte med lokalkunnskap, relasjonskompetanse og erfaring. Slike ressurser er krevende å erstatte.

Endret arbeidssted og arbeidsreise

For mange ansatte kan en strukturendring innebære nytt arbeidssted og lengre reisevei. Dette kan påvirke både arbeidshverdagen og muligheten til å balansere jobb og familieliv.

Kommunen bør derfor vurdere hvilke konsekvenser økt pendling vil ha for rekruttering, trivsel og muligheten til å beholde kvalifiserte medarbeidere.

Arbeidsmiljø og organisasjonskultur

Ved sammenslåinger skal ansatte fra ulike arbeidsmiljøer og kulturer finne nye måter å samarbeide på. Slike prosesser krever tid, ressurser og god ledelse.

Det er viktig at kommunen har en tydelig plan for hvordan ansatte skal ivaretas gjennom omstillingsprosesser, og hvordan medvirkning skal sikres i alle faser.

faktor for kvaliteten i tilbudet til barn og elever.

Trygge og stabile voksenrelasjoner skapes over tid. Når ansatte forsvinner eller arbeidsmiljøer splittes opp, kan dette få følger for barnas trivsel, tilhørighet og læringsmiljø.

Behov for grundigere konsekvensvurderinger

Jeg ber derfor om at sluttrapporten inneholder en mer omfattende analyse av konsekvenser for ansatte, herunder:

- Arbeidsmiljø og psykososiale forhold.
- Rekruttering og muligheten til å beholde kompetanse.
- Risiko for økt sykefravær og turnover.
- Konsekvenser av endret arbeidssted og reisevei.
- Kostnader knyttet til omstilling og kompetansetap.**Betydningen av stabile voksenrelasjoner**
- Selv om denne høringen handler om struktur, må man ikke glemme at ansatte er en avgjørende
-
- Tiltak for involvering og ivaretakelse av ansatte.

Avslutning

Jeg har forståelse for at kommunen må vurdere framtidig ressursbruk og organisering. Samtidig er det viktig at de menneskelige konsekvensene tillegges betydelig vekt. Ansatte er den viktigste ressursen i barnehager og skoler, og konsekvensene for disse må belyses grundig før det fattes beslutninger som kan få langvarige følger for både ansatte, barn, elever og lokalsamfunn.

Med vennlig hilsen

Nina Jansen

Høringsuttalelse til Delrapport 2 – Fremtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Eidsvold Turnforening Skøyter ønsker med dette å uttrykke sin bekymring knyttet til forslagene som innebærer nedleggelse av Ås skole eller omfattende endringer i skolekretsene. Etter vårt syn vil slike endringer kunne få betydelige konsekvenser for barn og unge, lokalmiljøet, frivilligheten, folkehelsen og aktivitetstilbudet i Midtbygda.

Delrapporten beskriver hvordan skolene fungerer som sosiale knutepunkt, rekrutteringsarenaer for frivillighet og idrett, og hvordan endringer i skoletilknytning kan påvirke lokal tilhørighet og bosetting. Dette er særlig relevant for Ås skole og dens rolle i Midtbygda.

For Eidsvold Turnforening Skøyter er Ås skole en viktig del av sammenhengen mellom skole, nærmiljø, idrett og frivillighet. Skolen skaper tilhørighet og naturlige møteplasser mellom barn, foreldre og lokale lag og foreninger. Den nære koblingen til Myhrer gjør også at elever får enkel tilgang til skøyteaktivitet gjennom vinteren, og at barn får et naturlig forhold til aktiviteten og miljøet rundt anlegget.

Dersom elevene flyttes til skoler lenger unna, svekkes denne tilknytningen. Det kan over tid redusere både medlemsgrunnlaget, foreldreengasjementet og tilgangen på frivillige. Samtidig blir skøyteanlegget på Myhrer liggende fast, med betydelige investeringer og mange tiår med frivillig innsats bak seg. Anlegget er avhengig av et aktivt lokalmiljø for å kunne utvikles og utnyttes fullt ut.

Med dette som bakgrunn vil vi særlig peke på følgende forhold:

Om Eidsvold Turnforening Skøyter

Klubben har siden 1957 hatt sin virksomhet på Myhrer og representerer et av kommunens eldste og mest tradisjonsrike aktivitetstilbud for barn og unge. Gjennom snart 70 år har skøytemiljøet vært en viktig del av oppvekstmiljøet i Midtbygda, og klubben tilbyr i dag aktivitetstilbud både for de som ønsker å satse og for barn og unge som ønsker å drive fysisk aktivitet og idrett på fritiden.

Svekket rekruttering, frivillighet og lokal tilhørighet

Idrettslag og frivillige organisasjoner er avhengige av lokale møteplasser hvor barn og foreldre blir kjent, bygger nettverk og etablerer fellesskap. Ås skole har gjennom generasjoner hatt denne rollen i Midtbygda.

Dersom barn i større grad får sin skolehverdag utenfor nærmiljøet, svekkes de naturlige arenaene for rekruttering til frivilligheten. Konsekvensen kan bli færre medlemmer, færre frivillige og mindre dugnadsinnsats, noe som igjen vil påvirke klubbenes evne til å opprettholde aktivitetstilbudet.

Når barnas naturlige møteplasser flyttes bort fra Midtbygda, kan også foreldrenes engasjement, nettverk og frivillige innsats lettere knyttes til andre deler av kommunen. Over tid kan dette føre til at lokale lag og foreninger mister kontakten med kommende generasjoner.

Konsekvenser for bosetting og lokalsamfunn

Nærskole, lokale møteplasser og et variert fritidstilbud er viktige faktorer når familier velger hvor de ønsker å bosette seg.

En svekkelse av både skoletilbudet og det lokale organisasjonslivet kan redusere områdets attraktivitet for barnefamilier. Dette kan igjen påvirke rekrutteringsgrunnlaget til frivilligheten og bidra til en negativ spiral med færre barn, lavere aktivitet og mindre engasjement i lokalmiljøet.

Særlige konsekvenser for skøyteidretten og Myhrer-anlegget

Hurtigløp på skøyter er en relativt liten idrett og er derfor ekstra avhengig av lokal rekruttering. En reduksjon i antall barn med naturlig tilknytning til nærområdet kan få alvorlige konsekvenser for klubbens mulighet til å opprettholde dagens aktivitetstilbud.

Samtidig skiller skøyteidretten seg fra mange andre aktiviteter ved at anlegget er stedbundet. Mens skolegrenser kan endres administrativt, ligger skøyteanlegget på Myhrer fast. Anlegget representerer store økonomiske investeringer, betydelig frivillig innsats og en kulturarv bygget opp gjennom generasjoner.

Skolegrenser kan endres administrativt, men idrettsanlegget blir liggende igjen. Dersom rekrutteringsgrunnlaget flyttes bort fra anlegget, oppstår det en ubalanse som på sikt kan true grunnlaget for videre drift og utvikling av skøytemiljøet i kommunen.

Svekket aktivitetstilbud og mindre fysisk aktivitet

ETF skøyter er ikke bare et tilbud til egne medlemmer, men bidrar også til at barn og unge i hele kommunen har tilgang til skøyteaktivitet. Dersom skole, fritid og aktivitet ikke lenger henger sammen i nærmiljøet, øker risikoen for at færre barn deltar i organisert aktivitet.

Tap av samarbeidsarenaer

Ås skole gir i dag Eidsvold Turnforening Skøyter tilgang til lokaler og områder for trening, møter og aktiviteter. Dette samarbeidet er viktig for klubbens tilbud og vil bli vanskeligere å opprettholde dersom skolen legges ned. Kommunens idrettshaller er allerede full av aktivitet og rettet mot inne-idrett.

Idrettslag som folkehelseaktør gjennom hele livet

Eidsvold Turnforening Skøyter er ikke bare en barne- og ungdomsklubb. Klubben er også en arena for aktivitet, mestring og sosialt fellesskap for voksne og eldre. Dette

perspektivet er viktig i lys av den demografiske utviklingen og behovet for å forebygge større belastning på helse- og omsorgstjenestene.

Under presentasjonen fra Viken Idrettskrets for Eidsvoll Idrettsråd og kommunepolitikere i februar 2025 ble det påpekt hvordan idrett og fysisk aktivitet kan bidra til bedre helse, funksjonsevne, selvstendighet og livskvalitet gjennom hele livet.

For å møte utfordringene knyttet til en aldrende befolkning vil kommunen være avhengig av sterke frivillige organisasjoner som skaper aktivitet og sosiale møteplasser. Idrettslagene er en viktig del av denne infrastrukturen, særlig i en kommune hvor uteidretter eier og drifter anleggene sine selv.

Når kommunen vurderer endringer som kan svekke rekrutteringsgrunnlaget til frivillige lag og foreninger, bør også de langsiktige folkehelsekonsekvensene vurderes. Færre aktive barn og unge i dag kan bety færre aktive voksne og eldre i fremtiden.

Folkehelseinstituttet har utviklet metoder for å synliggjøre helsegevinster og samfunnsøkonomisk verdi av økt fysisk aktivitet. Dette understreker at lokale aktivitetstilbud ikke bare har betydning for den enkelte innbygger, men også for kommunens langsiktige folkehelsearbeid.

Avslutning og oppfordring

Eidsvold Turnforening Skøyter mener at en eventuell nedleggelse av Ås skole vil få konsekvenser som strekker seg langt utover selve skolestrukturen. Skolen er en viktig del av det lokale økosystemet i Midtbygda, der skole, idrett, frivillighet, nærmiljø og folkehelse henger tett sammen.

Vi ber derfor kommunen om å legge stor vekt på de langsiktige konsekvensene for barn og unge, frivilligheten, lokale møteplasser og det samlede aktivitetstilbudet i området. Etter vårt syn må slike konsekvenser utredes grundig før det tas beslutninger som kan svekke etablerte lokalsamfunn og frivillige strukturer bygget opp gjennom generasjoner.

På bakgrunn av dette mener Eidsvold Turnforening Skøyter at Ås skole må bestå. Skolen er avgjørende for å opprettholde tilhørighet, rekruttering, aktivitet og frivillig engasjement i Midtbygda – både i dag og for kommende generasjoner.

Med vennlig hilsen

Eidsvold Turnforening Skøyter

Høringssvar på skolesaken i Eidsvoll 2026.

Skolestruktur i Eidsvoll kommune 2026.

I en sak som dette, er det selvfølgelig ELEVENE som må prioriteres!
Alle andre saker får bare komme i annen rekke, og blir å løses på andre måter.
Å gå til det skritt som kommunen har satt opp i sine forslag, er jo helt uhørt, å legge ned den ene nærskolen etter den andre.
Skoler som fungerer godt og er til det beste for elevene i de lokale samfunn.
Må trekke fram hva tidligere ordfører i Eidsvoll, Hege Svendsen skrev i debattinnlegg i eub, allerede 30.juni i år:
«Hun trekker fram flere viktige ting, for å bevare nærskolene i kommunen! Hun er fast på at en skole skal være trygghet og tilhørighet i nærmiljøet, og at skolen er selve hjerte i mange lokalsamfunn, hvor foreldre, besteforeldre, lag og foreninger har sin møteplass. Forsvinner skolen, er det så mye mer enn bare bygget som forsvinner, så nærskolen er utrolig viktig for et godt bygdesamfunn.
I kommuneforslagene har de i alternativ 1 – forslag om å legge ned Feiring skole. Uforståelig!
En skal være varsom med å plukke fra hverandre en skole som fungerer godt.
Til deg som ansvarlig kommunerepresentant!
Bruk din stemme for å opprettholde nærskoler i Eidsvoll.

Mvh Eva og Edvard Brodshaug

Høringssvar fra FAU ved Feiring skole

Fremtidens barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune, Delrapport 1 og 2

Dato: 09.09.26

1. Sammendrag og konklusjon

FAU ved Feiring 1.-10-skole anbefaler at Feiring skole videreføres som en selvstendig grunnskole med både barne- og ungdomstrinn, og at de tre alternativene i høringen som svekker eller avvikler skolen, alternativ 1(nedleggelse), alternativ 2(flytting av ungdomstrinnet) og alternativ 3(flytting av 5.-10.trinn), ikke legges til grunn for kommunens videre arbeid.

Dette er ikke en sak om Feiring alene. Høringen omfatter ti alternativer, fra alternativ 0 til alternativ 9. Ved siden av de tre Feiring-alternativene foreslås nedleggelse av Ås skole med to varianter, nedleggelse av Eidsvoll verk skole, omdisponering av Langset skole til barnehage og skole for 1. til 4. trinn, at Dal skole ikke utvides, og nedleggelse av Stensby barnehage. Vårt grunnsyn er at hver skole og barnehage i Eidsvoll har sitt eget selvstendige og gode grunnlag for videre drift, og at oppgaven er å sikre at alle barn og unge i kommunen har en nærskole og et nærmiljø som gjør dem til en viktig del av eget bo- og oppvekstmiljø. Vi står opp for nærskolene slik det er strukturert i Eidsvoll kommune i dag, Dette handler ikke om en kamp mellom grender, men om å sikre et godt og likeverdig skoletilbud for alle.

Vårt utgangspunkt er barna. Vi er foreldre, og vi snakker om den skolen barna våre går på hver dag. En god skole er mer enn et driftsbudsjett og et bygningsareal. Skolen skal kvalifisere barna faglig, hjelpe dem å bli en del av et fellesskap, og gi dem rom til å bli selvstendige mennesker. En utredning som først og fremst måler kvadratmeter, årsverk og driftstall fanger bare en liten del av dette.

Vi vil i dette høringssvaret være konkrete på jussen. Et vedtak om å legge ned eller bygge ned en skole er ikke et budsjettvedtak. Det er en avgjørelse som direkte berører barn, og som er underlagt bindende krav i Grunnloven, barnekonvensjonen, opplæringslova og forvaltningsloven. FAU ber om at høringsbehandlingen uttrykkelig forholder seg til disse kravene, og at det dokumenteres hvordan hvert av dem er oppfylt før et eventuelt vedtak fattes.

Vi anerkjenner at Delrapport 2 på flere punkter er mer metodisk bevisst enn Delrapport 1. Det skriver vi tydelig i punkt 2, fordi presisjon er det som gjør en kritikk vanskelig å avvise. Men det som står igjen som innvendinger, er tungtveiende, og ett funn er nytt og avgjørende: nullalternativet er nedgradert, slik at alt annet framstår mer fordelaktig enn mot en forsvarlig videreføring av dagens skole. Høringsbrevet av 24. juni 2026 bekrefter selv både denne definisjonen av nullalternativet og at delrapportene ikke inneholder en fullstendig beskrivelse av alle konsekvenser ved alternativene.

Anbefalingen hviler på elleve forhold, som hvert utdypes nedenfor:

1. Et strukturvedtak er rettslig noe annet enn et budsjettvedtak, og barnets beste er en bindende vektings- og prosessnorm, ikke ett hensyn på linje med økonomi (punkt 3).

2. Mandatet om innsparing ble låst før kunnskapsgrunnlaget forelå, noe som er i spenn med saksbehandlingsdimensjonen i barnets beste og med Sivilombudets praksis (punkt 4).
3. Nullalternativet er definert som dagens struktur, men med omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet, samtidig som hele innsparingsbehovet for oppvekstområdet legges til nullalternativet. Dette skaper en skjevhet i sammenligningsgrunnlaget og skjevstiller dermed hele vurderingen. Definisjonen fremgår ordrett av kommunens eget høringsbrev (punkt 5).
4. Innsparingen ved å røre Feiring er marginal etter rapportens egne tall, og motstår erkjent risiko (punkt 6).
5. Skoleskyss, reisevei og helse: 52 av 123 elever får allerede skyss, en nedleggelse gir vesentlig lengre og mer helsebelastende reisevei, og Sivilombudets praksis setter grenser for hva som er forsvarlig, særlig for de yngste (punkt 7).
6. Den fådelte 1 til 10-skolen er en dokumentert pedagogisk kvalitet, ikke en ineffektivitet (punkt 8).
7. Prognosegrunnlaget er metodisk omstridt, og kommunens eget prognoseapparat har systematisk undervurdert Feirings elevtall (punkt 9).
8. Nedleggelse forsterker fraflytting og svekker lokalsamfunnet, slik statens egen utredning og rapportens egne kilder fastslår (punkt 10).
9. Eidsvolls barn og unge strever allerede på flere områder, en nedleggelse vil forverre flere av dem, og de forebyggende tjenestene som skulle fange opp barna i en overgang, er selv under omstilling (punkt 11).
10. Høringen åpnes på et ufullstendig grunnlag. Høringsbrevet innrømmer det selv, og utrederens egen tidsplan legger ROS-analysen og barnets beste-vurderingene til sluttrapporten, etter høringsfristen (punkt 14).
11. Barna har en selvstendig rett til å bli hørt, og kommunen en selvstendig plikt til å høre dem direkte. FAU og foreldrene er ikke barnas talerør, og tidsstrukturen i høringen gjør at denne plikten knapt kan oppfylles innenfor fristen. Hovedutvalget påpekte selv risikoen da høringsperioden ble lagt gjennom sommeren (punkt 3.5 og 15).

FAU stiller seg til rådighet for videre dialog og dokumentasjon, og bidrar konstruktivt i tråd med det Delrapport 1 la opp til da den gjenga våre hovedargumenter på s. 90 og 94. Samtidig forventer vi at delrapport 2 og sluttrapporten faktisk operasjonaliserer det som er sitert, og leverer på de formelle kravene. Våre konkrete krav står i punkt 16, og våre spørsmål som krever skriftlig svar står i punkt 17.

2. Det FAU anerkjenner ved Delrapport 2

FAU skal ikke late som om Delrapport 2 ikke er forbedret på flere punkter sammenlignet med Delrapport 1 og saksframlegget. Vi anerkjenner følgende:

- Rapporten påkaller DFØs veileder for samfunnsøkonomiske analyser og verdimatrisemetodikken for ikke-prissatte virkninger.
- Den lister opp fire vurderingskriterier med foreslåtte vekter, og navngir hensynet til barnas beste som eget kriterium med henvisning til opplæringslova § 10-1 og § 12-2.

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

- Den omtaler fylkesvei 33 som rasutsatt, periodevis stengt og en farlig skolevei, og gjengir foreldres og ansattes bekymring.
- Den siterer Telemarksforsking og Nordlandsforskning (2026) gjentatte ganger om at tap av nærskolen påvirker tilhørighet, identitet, bosettingsmønster og frivillighet.
- Den dropper bevisst de mest usikre prognosene mot 2050, fordi de er for usikre til å legges til grunn.

Vi anerkjenner også at høringsbrevet er åpent om at utredningen ikke er ferdig, og at innspillene skal brukes til å utfylle og sikre kvalitet i kunnskapsgrunnlaget. Den åpenheten er et gode. Men den har en rettslig konsekvens som kommunen må ta på alvor: når de avgjørende analysene kommer etter høringen, må det som da foreligger, legges fram for berørte på nytt før vedtak. Det utdypes i punkt 14.

3. Det rettslige grunnlaget: et strukturvedtak er ikke et budsjettvedtak

Et vedtak om skolestruktur er en beslutning som direkte berører barn, og som derfor må treffes innenfor de rettslige rammene som gjelder både for beslutningens innhold og for selve prosessen. Det rettslige laget anfører ikke at barnekonvensjonen gir krav på en bestemt skole. Barnekonvensjonen stiller krav til hvordan hensynet til barnets beste skal utredes, vurderes og veies opp mot andre hensyn. Nettopp i denne rollen stiller konvensjonen konkrete krav til beslutningsprosessen, og vi mener at disse kravene ikke er godt nok ivaretatt i denne prosessen

3.1 Barnets beste er ikke ett hensyn på linje med andre

Barns rettigheter har konstitusjonelt vern i Grunnloven § 104: rett til å bli hørt (første ledd), barnets beste som grunnleggende hensyn (annet ledd) og rett til utvikling (tredje ledd). Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov og går foran annen lovgivning ved motstrid, jf. menneskerettsloven §§ 2 og 3., og barnekonvensjonens artikkel om barnets beste gjelder ved alle handlinger som berører barn. FNs barnekomités generelle kommentar nr. 14 (GC 14) understreker at barnets beste skal ha høy prioritet. Det skal ikke behandles som bare ett hensyn på linje med for eksempel økonomi.

Dersom andre hensyn skal veie tyngre enn barnets beste, må det kunne vises at det ikke finnes andre gjennomførbare og akseptable løsninger. Norsk høyesterett har lagt til grunn den samme forståelsen. Maria-dommen (Rt. 2015 s. 93, HR-2015-206-A) slo fast at barnets beste skal være utgangspunktet og ha en fremtredende plass i vurderingen. Storkammerdommen HR-2020-662-S omtalte barnets beste som av overordnet betydning, og HR-2020-661-S la stor vekt på de generelle kommentarene fra FNs barnekomité. Tolga-saken (HR-2022-401-A) bekreftet at disse kravene også gjelder kommunene.

Delrapport 2 rangerer alternativene etter en samlet vurdering av økonomiske konsekvenser og hvor godt alternativet ivaretar barnets beste. En bundet besparelse som veies én mot én med barnets beste, er ikke i samsvar med konvensjonens vektingsnorm. FAU ber om at det tydelig fremgår hvordan hensynet til barnets beste er vurdert og vektet opp mot økonomiske hensyn.

Formatert: Heading 1, Mellomrom Etter: 0 pkt.

3.2 Barnets beste som saksbehandlingsregel: faktagrunnlaget først

Barnets beste har tre dimensjoner: en substansiell rettighet, et tolkningsprinsipp og en saksbehandlingsregel (GC 14 avsnitt 6). Saksbehandlingsregelen krever at prosessen identifiserer barnets interesser, vurderer positive og negative konsekvenser, og viser hvordan interessene er avveid. Faktagrunnlaget må være på plass før beslutningen tas. Det betyr at kommunen må bruke relevant forskning, statistikk og kartlegging for å sikre et godt og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag. FNs barnekomité krever også at begrunnelsen for beslutningen viser tydelig hvordan barnets beste er vurdert.

Kirsten Sandberg, tidligere leder av FNs barnekomité, slår i Children's Constitutional Rights in the Nordic Countries (Brill, 2020) fast at lokale vedtak om hvor skoler skal ligge er omfattet av Grunnloven § 104 andre ledd, og at kravene etter GC 14 gjelder ved alle stadier i prosessen, altså ved lover, politikk og budsjetter, ikke bare når enkeltbarn berøres. Dette er det direkte motargumentet mot en påstand om at barnets beste først blir relevant i en senere fase. Innsparingsmandatet, mandatet til utredningen, vektingen av kriteriene og det endelige strukturvedtaket omfattes alle.

3.3 Barnerettighetsvurdering (CRIA)

FNs barnekomité og Barneombudet anbefaler at det gjennomføres en egen barnerettighetsvurdering, en såkalt Child Rights Impact Assessment, før beslutninger som berører barn (GC 14 avsnitt 99). En rangering etter innsparingspotensial uten en dokumentert barnerettighetsvurdering per alternativ er prosessuelt mangelfull. FAU mener at det er en svakhet dersom alternativene først rangeres etter hvor mye de kan spare, uten at det samtidig er gjort en dokumentert vurdering av konsekvensene for barn. Vi ber derfor om at det gjennomføres en slik vurdering for hvert av strukturalternativene.

3.4 Nærskoleprinsippet, topografi og farlig skolevei

Nærskoleprinsippet ligger i opplæringslova § 2-6 om hvilken grunnskole eleven skal gå på. Kommunens eget skolestrukturutvalg fra 2020 viste direkte til forarbeidet til opplæringslovens, NOU 1995:18 og Ot.prp. nr. 46 (1998 til 1999). Der går det fram at geografi skal være et viktig utgangspunkt. Samtidig skal også andre forhold vurderes, blant annet: topografi, farlig skolevei og eventuelt subjektive forhold, som at søsken går på samme skole. Dette er direkte relevant for Feiring. FV33 er rasutsatt og periodevis stengt, og ved nedleggelse kan bygdas søsken splittes på to skoler i to retninger fra hjemmet. Nærhet til hjemmet skal tillegges særlig vekt, og den står mot de marginale innsparingene rapporten selv beregner.

Retten til skyss ved særlig farlig skolevei følger av opplæringslova (skyssreglene i § 15-1 og § 15-2): elever med særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss uten omsyn til veglengda. Delrapport 2 bekrefter selv at flertallet av de 52 elevene som får skyss i dag, får det grunnet farlig vei langs fylkesvei 33.

3.5 Barnas egen rett til å bli hørt, og kommunens selvstendige plikt til å høre dem

FAU leverer dette høringssvaret som foreldre, og som et foreldreråd. Foreldrene er selv berørt av saken. Vi har erfaringer med skolen som er viktig kunnskap og en viktig del av medvirkningen. Men det er viktig å være helt tydelig på ett punkt FAU og foreldrene er ikke barnas talerør. Vi uttaler oss som foreldre og ikke på vegne av barna våre. Derfor kan ikke vårt høringssvar erstattes med barnas egne synspunkter.

Barna har en selvstendig rett til å bli hørt. Denne retten følger av barnekonvensjonen artikkel 12, Grunnloven § 104 første ledd og opplæringslova § 10-2. Dette er barnets egen rett. Barnets syn skal tillegges vekt ut ifra alder og modenhet. Det er derfor ikke nok at foreldre uttaler seg på barnas vegne. Kommunen har også en selvstendig plikt til å høre barna direkte. Etter artikkel 12 og FNs barnekomités generelle kommentar nr. 12 gjelder retten ikke bare enkeltbarn, men også barn som gruppe, for eksempel alle elevene ved en skole eller alle barn i en krets. I avgjørelser, politikkutforming og planlegging som berører barn som gruppe, har kommunen en aktiv plikt til å innhente og legge til rette for barnas synspunkter. Det innebærer at kommunen ikke kan nøye seg med å vente på at barn selv tar kontakt eller gir innspill, men må aktivt oppsøke og involvere barn for å sikre at deres meninger blir hørt og tatt i betraktning.

En høring som i praksis bare når voksne, eller som ikke dokumenterer hvordan barnas eget syn er innhentet og vektet, oppfyller ikke artikkel 12 overfor barna selv. Og fordi barnets beste ikke kan fastlegges riktig uten at fremgangsmåten i artikkel 12 er respektert, smitter en svikt i barnas medvirkning over på barnets beste-vurderingen, jf. punkt 3.1 og 3.2. Vedtaket må vise hva barnas eget syn var og hvilken vekt det fikk, slik også barnevernsloven § 12-5 krever på sitt felt. FNs barnekomité har overfor Norge særskilt framhevet at de mest sårbare barna, blant annet barn med funksjonsnedsettelser og yngre barn, må sikres reell mulighet til å bli hørt.

FAU ber derfor om at kommunen, i tillegg til og atskilt fra foreldrenes innspill, aktivt og direkte innhenter barnas egne synspunkter på en alderstilpasset måte, og dokumenterer både hvordan synspunktene er innhentet og hvilken vekt de er gitt. Dette kravet kan ikke erstattes av at FAU eller foreldrene har uttalt seg. Tidsstrukturen i høringen gjør det i praksis svært vanskelig å oppfylle plikten innenfor fristen, og det utdypes i punkt 15.

3.6 Likeverd, funksjonsnedsettelse og utvikling

Barnekonvensjonens artikkel 2 krever at barns rettigheter skal sikres uten diskriminering. Dette gjelder blant annet forhold knyttet til funksjonsnedsettelse og hvor barnet bor. Det betyr at reisevei og avstand ikke bare er et spørsmål om penger. Det er også et spørsmål om likeverd. Kommunestyrets eget mål for utredningen sier at barn og unge skal ha et likeverdig og kvalitativt godt tilbud uavhengig av hvor i kommunen de bor Dette målet må få betydning når skolestrukturen vurderes.

Barnekonvensjonen artikkel 23 gir barn med funksjonsnedsettelser rett til adgang til undervisning. Fra 1. januar 2026 er FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) inkorporert i menneskerettsloven med forrang. CRPD artikkel 24 fastsetter retten til inkluderende opplæring. Barn skal ikke utestenges fra det ordinære

Formatert: Linjeavstand: 1,5 linjer

utdanningssystemet på grunn av funksjonsnedsettelse. Dette gir en viktig rettslig ramme når kommunen vurderer tiltak som påvirker barnas opplæring, transport eller behov for tilrettelegging.

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

Hovedutvalg for oppvekst og opplæring ba i sak 26/11 uttrykkelig om at Delrapport 2 skulle vise hvordan ulike alternativer påvirker elever med særskilte behov og behovet for tilrettelagt opplæring. Delrapport 2 omtaler dette enkelte steder, men FAU mener det mangler en samlet og systematisk vurdering av dette for hvert alternativ. Vi ber derfor om at en slik vurdering gjennomføres og dokumenteres før vedtak fattes.

Artikkel 6 pålegger staten aktive tiltak for barnets overlevelse og utvikling, og barnekomiteen har trukket fram trafikkulykker som en reell trussel mot barns overlevelse. Skyss- og trafikkrisiko, herunder FV33-scenarioer, er derfor et spørsmål om artikkel 6, ikke bare en transportkostnad. Barnekonvensjonen artikkel 28 og 29 viser også at retten til utdanning handler om mer enn bare å ha tilgang til en skole Utdanningen skal ha kvalitet og bidra til barnets utvikling Et system som først og fremst måler skolealternativer etter innsparing og arealutnyttelse, fanger derfor ikke hele innholdet i retten til utdanning.

3.7 Lek, fritid og barns interesser i kommunal planlegging

Barnekonvensjonen artikkel 31 slår fast barns rett til hvile, fritid og lek. Dette henger også sammen med barnets beste. Kommunestyret skal sørge for ordninger som ivaretar barn og unges interesser i planleggingen. Dette følger blant annet plan- og bygningsloven § 3-3 tredje ledd, jf. § 1-1.Kommunen skal vurdere konsekvensene for barn og unge etter de rikspolitiske retningslinjene for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995). En skolestrukturprosess er av kommunens planlegging. Når et strukturvalg gir lengre reisevei og mindre tid til lek, fritid og hvile, må dette derfor inngå i vurderingen.

3.8 Forsvarlig saksbehandling og egen sak

Forvaltningsloven § 17 krever at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Sivilombudet har i sak 2010/868 lagt til grunn at en skolenedleggelse ikke kan begrunnes med budsjett alene. Udir-2-2012 stiller også krav til hvordan saker om skolenedleggelser og endring av skolekretser skal behandles. Dette gjelder blant annet forskrifter om skolekretser, konsekvensutredninger og høringer.. En eventuell skolenedleggelse må derfor behandles som en egen sak med forsvarlig saksbehandling. Det bør ikke behandles som en direkte oppfølging av et budsjettvedtak. FAU minner om at kommunedirektøren i Hovedutvalg for oppvekst og opplæring 9. juni 2026 selv beskrev Delrapport 2 som et kunnskapsgrunnlag, ikke som et ferdig beslutningsgrunnlag, og høringsbrevet sier det samme. Dette betyr at kommunen selv har slått fast at delrapportene ikke utgjør et komplett beslutningsgrunnlag 4. Den prosessuelle grunnfeilen: mandatet ble låst før kunnskapen forelå

Et viktig spørsmål i denne prosessen er rekkefølgen. Innsparingsmandatet ble fastsatt i budsjettvedtaket i desember 2025 (KS-sak 25/137), før kunnskapsgrunnlaget var etablert. Konkurransegrunnlaget for anskaffelsen, datert 27. januar 2026, sier at utredningen skal støtte opp under målet om betydelige driftsbesparelser, innenfor et bestemt innsparingsmandat, og komme med konkrete og etterprøvbare forslag til innsparing. Høringsbrevet gjengir selve budsjettvedtaket: innsparingsmandatet er 30 millioner i 2028, med halvårsvirkning fra

skoleåret 2027, og målet med utredningen er blant annet å vurdere om endringer i strukturen kan bidra til å realisere et innsparingsmål på 20 til 40 millioner kroner.

Når økonomien er bestemt på forhånd, før faktagrunnlaget er ferdig, blir det vanskeligere å vite om utredningen er åpen for alle mulige løsninger.

Dette er kjernen i vårt innspill.

Føre-var-prinsippet, slik det er omtalt i NOU 2012:16, tilsier at det må stilles strengere krav til beslutningsgrunnlaget når det er risiko for alvorlige eller irreversible konsekvenser. I slike tilfeller må usikkerheten ikke gå ut over barna. Dette er i tråd med prinsippene som følger av General Comment No. 14 og den såkalte Maria-standarden.

FAU ber derfor om at kommunen tydelig dokumenterer rekkefølgen i prosessen. Det må vises at det økonomiske målet ikke har styrt hvilke fakta, konsekvenser og kriterier som er tatt med i vurderingen.

Samtidig inneholder det samme målsatte formuleringer som forplikter i motsatt retning: utredningen skal sikre et likeverdig og kvalitativt godt tilbud uavhengig av bosted, og identifisere tiltak som gir økonomisk gevinst uten å svekke lovpålagte tjenester og pedagogisk kvalitet. FAU legger disse målene til grunn og vil måle sluttrapporten mot dem.

Vi merker oss også at mandatet for 2026-utredningen er smalere enn mandatet som ble gitt til skolestrukturutvalget i 2020. I 2020 var både skolestørrelse og skoleskyss uttrykkelig angitt som temaer som skulle vurderes. Etter et bredere mandat i 2020 konkluderte utvalget ikke med nedleggelse av Feiring. På bare seks år har det ikke skjedd dramatiske endringer i elevgrunnlaget som rettferdiggjør motsatt konklusjon nå. Tvert imot har kommunens eget prognoseapparat vist seg å undervurdere Feirings elevutvikling, jf. punkt 9.

5. Det avgjørende funnet: et nedgradert nullalternativ

Dette er det sterkeste enkeltpunktet i høringssvaret, og det står i kommunens egne ord.

Etter samfunnsøkonomisk metodikk, R-109/2021 og DFØs veileder, skal nullalternativet være en forsvarlig videreføring av dagens situasjon, den nøytrale referansen alt annet måles mot. Delrapport 2 sier selv at den vurderer hvert strukturalternativ opp mot ett nullalternativ, og at sammenligningsgrunnlaget er en videreføring av dagens tilbud. Men nullalternativet er ikke definert som en forsvarlig videreføring. Det er definert som dagens struktur pluss et innsparingskrav. Rapporten skriver at uten endringer i skole- og barnehagestrukturen vil nullalternativet innebære omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet til barn i barnehage og elever på skolene, og at alternativ 0 derfor innebærer en fortsettelse av dagens struktur, men med reduksjon i tjenestetilbudet i oppvekstsektoren. Rapporten legger til at konsekvensene av denne reduksjonen for elever, ansatte og lokalsamfunn kan bli betydelige, men ikke fullt ut er utredet i delrapport 2. I kapittelet om veien videre slås det fast at alle alternativer skal sammenlignes opp mot dagens struktur med reduksjon i tjenestetilbud.

Selve høringsbrevet av 24. juni 2026 bekrefter definisjonen ordrett i de gitt alternativenealternativlisten: alternativ 0 er fortsettelse av nåværende skolestruktur i Eidsvoll kommune med reduksjon i tjenestetilbudet. Det er kommunens egen formulering av det referansepunktet alle andre alternativer skal måles mot.

Konsekvensen er at sammenligningsgrunnlaget er nedgradert med vilje. Når referansen er en allerede svekket skole, vil enhver strukturendring framstå mer fordelaktig enn mot en forsvarlig videreføring. Det påvirker ikke bare økonomien, men også den høyt vektede vurderingen av barnas beste, fordi et kutt måles mot en referanse som selv er forutsatt å være dårlig.

Dette forsterkes av hvilket tall referansen lastes med. Det er flere innsparingstall i omløp med ulik rekkevidde, og de må holdes fra hverandre. Strukturmandatet, det utredningen faktisk handler om, er 30 millioner i 2028. Målformuleringen for strukturarbeidet er 20 til 40 millioner. Delrapport 2 fester samtidig de 40 millionene til hele kommunalområdet Oppvekst og opplæring for 2028, og legger denne fulle innsparingen inn i nullalternativet. Alternativene måles dermed ikke mot en referanse som bærer strukturmandatets 30 millioner, men mot en referanse som bærer hele oppvekstområdets 40. Det mest offensive tallet er lagt inn i selve sammenligningsgrunnlaget. Dagens situasjon minus innsparinger kan ikke samtidig utgjøre nullalternativet og være et resultat av strukturvedtak som skal vurderes.

FAU ber derfor om at alternativene sammenlignes med et reelt nullalternativ som viser en videreføring av dagens struktur og tjenestetilbud, uten at innsparingskravet på forhånd er lagt inn i referansealternativet.

Dette er i tråd med forutsetningen i R-109/2021 om at nullalternativet skal være referansen for hva som skjer dersom tiltaket ikke gjennomføres. FAU ber samtidig om at det tydeliggjøres hvilket innsparingstall som faktisk gjelder som premiss for utredningen.

6. Tallene: marginale innsparinger mot erkjent risiko

Rapportens egne tall undergraver det økonomiske argumentet for å røre Feiring. Innsparingspotensialet ved å endre strukturen er lite, og lærere og fagarbeidere følger elevene:

Alternativ	Innsparingspotensial	Knyttet til
Alt. 1: nedleggelse av Feiring skole	3,2 årsverk	ledelse og administrasjon
Alt. 2: flytte ungdomstrinnet (8. - 10.)	0,6 årsverk	ledelse og administrasjon
Alt. 3: flytte 5.–10. trinn	1,2 årsverk	ledelse og administrasjon

Rapporten slår fast at lærerressurser i stor grad flyttes til Langset og Vilberg, og at behovet for fagarbeidere følger elevene. Innsparingen ved en full nedleggelse er derfor 3,2 årsverk knyttet til ledelse og administrasjon. Mot dette står kostnader rapporten selv beregner eller erkjenner: nedleggelse av Feiring medfører at 71 flere elever må ha skoleskyss, en merkostnad på 458 000 kroner årlig. I tillegg kommer investeringer i økt kapasitet ved Langset og Vilberg, herunder midlertidige løsninger ved kapasitetspress, samt overgangskostnader. Disse er ikke ferdig beregnet i Delrapport 2.

Med andre ord: selv etter rapportens egen framstilling er nytten liten og den erkjente risikoen stor. Det er ikke dokumentert at en eventuell innsparing ikke kan oppnås på en måte som er mindre inngripende for barna. Det er nettopp en slik dokumentasjon Grunnloven § 104, barnekonvensjonen artikkel 3 og GC 14 krever av den som lar økonomiske hensyn gå foran. FAU ber om at et korrigert og etterprøvbart regnestykke med reell netto effekt per alternativ legges fram før vedtak, slik Hovedutvalg for oppvekst og opplæring selv ba om i sak 26/11.

7. Skoleskyss, reisevei og helse

Feiring skole har 52 av 123 elever med skoleskyss per 1. oktober 2025, en skyssandel på over 42 prosent, og er dermed en av kommunens mest skyssintensive skoler. Delrapport 2 bekrefter at flertallet får skyss grunnet farlig vei langs fylkesvei 33, og at elevene i utkanten av kretsen allerede har en reisevei inn mot skolen på 11 km. En nedleggelse betyr ikke flytting til én ny skole. Den betyr at bygdas barn splittes på to skoler i to retninger, barne- og mellomtrinnet (84 elever) til Langset og ungdomstrinnet (39 elever) til Vilberg.

Strekning	Til Feiring i dag	Til Langset (1. til 7.)	Til Vilberg (8. til 10.)
Utkanten av kretsen (Øverbygda)	11 km (20 til 25 min)	24 til 25 km (30 til 35 min)	om lag 35 km (45 til 50 min)
Feiring sentralt	Ikke skyssberettiget	15 km (20 til 25 min)	25 km (30 til 35 min)

Tallene for Feiring sentralt er rapportens egne. Tallene for utkanten av kretsen er FAUs dokumenterte avstander, og rapporten erkjenner selv at reiseveien for enkelte elever kan bli betydelig lengre. Tallene som er gjengitt i diagrammet over, viser reisetid én vei. Den samlede belastningen for eleven må derfor vurderes for reisen tur-retur, slik at oppgitt reisetid må legges til grunn både på vei til og fra skolen. En oppgitt reisetid på eksempelvis 45 minutter innebærer dermed 90 minutter daglig reisetid, før eventuell ventetid, påstigning og bytter kommer i tillegg.

Akershus fylkeskommunes egen veileder for skoleskyss i grunnskolen (2018) presiserer at det er elevenes samlede reise- og ventetid hver vei som skal vurderes, ikke ren kjøretid. Rapporten oppgir kjøretid, ikke samlet reise- og ventetid med påstigning, bytter og venting. FAU ber om at den samlede reise- og ventetiden beregnes og dokumenteres per trinn og delområde, målt mot fylkeskommunens veileder.

Sivilombudets praksis setter rettslige rammer for denne vurderingen. I sak 2008/2292 (uttalelse 10. juni 2009) la ombudet til grunn at det er elevens sluttid, ikke skolens, som er utgangspunktet for hva som er akseptabel tidsbruk, at det er den totale vente- og reisetiden som skal vurderes konkret og individuelt, og at elevens alder virker inn: de yngste elevene må tåle minst. I saken ble det vist til tidsnormene i NOU 1995:18, der 60 minutter er angitt som veiledende samlet tid for en elev på 5. til 7. trinn. I sak 2024/4650 (uttalelse 4. desember 2024) kom ombudet til at en reisetid på nesten halvannen time om morgenen i seg selv var en uforsvarlig belastning for en syvåring, at reiseveiens kompleksitet med transportbytter utgjorde en betydelig belastning for et lite barn, og at forsvarlighetsvurderingen er knyttet til barnets alder. Ombudet understreket dessuten at økonomiske hensyn ikke kan tillegges vekt uten at transportalternativene og kostnadene faktisk er klarlagt. Overført til denne saken: de yngste Feiring-elevene, som ved alternativ 1 og delvis alternativ 3 får de lengste nye reiseveiene til Langset, er nettopp den gruppen ombudets praksis verner sterkest, og kommunen kan ikke lene seg på økonomi uten å ha dokumentert reelle alternativer og reell samlet tidsbruk per aldersgruppe.

Reisevei er ikke bare en kostnad. Den er et helse- og utviklingsspørsmål. Karl Jan Solstad og Marit Solstad dokumenterer i Meir skyss, mindre helse (Nordlandsforskning, NF-rapport 7/2015) at lang daglig skyss er forbundet med dårligere fysisk form, økt risiko for ryggplager, redusert balanse og bevegelsesevne, og fysiske plager underveis og etter reisen. I Grissgrendtprosjektet rapporterte elever med lang skyss over 15 km fysiske plager om lag

dobbelt så ofte som elever med kort skyss under 5 km, statistisk signifikant for alle plagene unntatt frysing, og mange var uvel også i skoletimene etter reisen. Sjølie (1999 og 2002) fant at hver kilometer daglig egentransport halverte risikoen for ryggplager. Forfatterne er åpne om at forskningen på skyss og helse er tynn og delvis gammel, og at deres egen rapport er en kartlegging av skyssomfang, ikke en ny helsestudie. Det forbeholdet tar vi med, fordi redelighet styrker argumentet. Vi merker oss også at forfatterne uttrykkelig skriver at mekanismene de påviser gjelder også blandingskommuner med store områder med spredt bosetting, og at en kommune som Eidsvoll, med tettstedene i sør og en spredtbygd krets som Feiring, er et typeeksempel, ikke et unntak.

Internasjonal forskning peker samme vei. Hopson med flere (2022), en systematisk gjennomgang, finner at elever som reiser 21 km eller mer har lavest tilstedeværelse, og at lengre og uforutsigbare reiser er konsistent assosiert med lavere karakterer og flere fravær. Cooper med flere (2006) viser sammenheng mellom aktiv skolevei og kardiovaskulær form hos barn. Lengre skyss betyr mindre tid til lek, hvile og fritid, og mindre daglig fysisk aktivitet. Det står stikk i strid med kommunens egne mål.

Til slutt et beredskapshensyn. Fylkesvei 33 er i praksis eneste hovedferdselsåre sørover fra Feiring, og den er rasutsatt og periodevis stengt. Når veien er stengt, er barna strandet på den andre siden av fjorden fra hjemmet. Statens egen utredning peker på at distriktsbosetting er viktig for å opprettholde beredskap. FAU ber om at beredskaps- og veisårbarhet inngår som et formelt beslutningskriterium for kretser med dokumentert infrastruktursårbarhet, ikke bare som en kvalitativ omtale.

8. Den fådelte 1 til 10-skolen som dokumentert pedagogisk kvalitet

Feiring har drevet kombinert barne- og ungdomstrinn siden 1987, og ble etablert i 1958 da fire grendeskoler ble slått sammen til én sentralskole. Bygda har altså allerede gjennomført sin sentralisering for nesten 70 år siden. Den fådelte 1 til 10-strukturen er ikke en ineffektivitet som skal optimaliseres bort. Den er en pedagogisk modell med eget forskningsgrunnlag.

Vegard Kvam (professor i pedagogikk, UiB) dokumenterer i artikkelen Bygdeskoler med fådelt ordning, en aktuell politisk og pedagogisk utfordring (2013) at fådeltmodellen har et eget pedagogisk grunnlag, at læring i aldersblandede grupper har høy status i gjeldende læreplan, og at fådeltskolen ikke er en avleggs skoleform, men en framtidsrettet modell for organisering av læringsgrupper. Kvams hovedanliggende er treffende: fra en pedagogisk synsvinkel bør det utdanningspolitiske målet være en best mulig skolepraksis, ikke en billigst mulig praksis. Reidun Kvalsund (Høgskulen i Volda) har i doktoravhandling (1995) og senere arbeider (blant annet 2004) dokumentert hvordan aldersblanding gir særlige vilkår for sosial læring på tvers av alder.

Solstad og Solstad (Små skolar og kortreiste elevar, Oplandske Bokforlag, 2025) gir den bredeste norske og nordiske gjennomgangen av spørsmålet om store skoler er faglig bedre. Konklusjonen er nyansert mot den enkle stordriftslogikken: det er liten dokumentert sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring. Thomas Nordahl, hvis kvalitetskategorier kommunens egen utredningsbeskrivelse bygger på, konkluderer selv med at det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel, og advarer mot at en overdreven vektlegging av rammebetingelser som skolestruktur og skolestørrelse lett innebærer forstyrrelser og distraksjoner. Når Hattie-forskningen påkalles om at store

skoler er bedre, gjelder den i hovedsak amerikansk ungdomstrinn, ikke norsk barnetrinn, og kan ikke uten videre overføres.

Gert Biesta minner i Utdanningens vidunderlige risiko (Fagbokforlaget, 2014) om at utdanning har tre dimensjoner, kvalifisering, sosialisering og subjektivering, og at spørsmålet om hva som er effektivt alltid må følges av spørsmålet effektivt for hva og for hvem. En modell som måler skole på drift og areal, fanger kvalifiseringen dårlig og de to andre dimensjonene nesten ikke. Feirings fådelte organisering omtales i Delrapport 2 i hovedsak som en illustrasjonsutfordring for klassetall, ikke som en pedagogisk kvalitet med egne indikatorer. FAU ber om at den fådelte 1 til 10-pedagogikken vurderes som dokumentert kvalitet med egne måleindikatorer, og at rapporten ikke ukritisk reproduserer utredningsbeskrivelsens formuleringer om små og sårbare enheter uten eksplisitt forskningsbelegg.

Splitte skolen er en selvstendig skade. Søsken skilles på to skoler i ulike retninger. 1 til 10-kontinuiteten opphører fullstendig, lærerkompetansen som i dag går på tvers av trinn forsvinner, foreldrefellesskapet deles på to FAU-er, og bygdas sosiale lim svekkes. Delrapport 2 erkjenner selv, med henvisning til Telemarksforsking (2026), at en nedleggelse vil føre til at barn og unge i større grad får sin hverdag utenfor nærmiljøet, at foreldre i mindre grad er til stede i lokalsamfunnet gjennom henting, levering og dugnad, og at relasjonen mellom skole, hjem og nærmiljø blir svakere.

9. Demografi og prognoser: den enkeltvariabelen som veier tyngst

Hvilke befolknings- og elevtallsprognoser rapporten bygger på, er trolig den enkeltvariabelen som har størst betydning for konklusjonen. På dette punktet har FAU særlig grunn til skepsis, av tre dokumenterte grunner.

For det første: kommunens eget prognoseapparat har systematisk undervurdert Feiring. Norconsults vektede prognose fra 2020 (oppdragsnr. 5135323) anslo 113 elever for skoleåret 2025/26. Faktisk elevtall i 2026 er 123 til 124, altså 8 til 10 prosent over prognosen, og på ungdomstrinnet er avviket 22 prosent. Norconsult ga Feiring sin laveste vektede prognose ved bevisst å unnlate SSB-nedjustering for områder med lite boligbygging, og likevel har faktisk utvikling overgått anslaget. Norconsult advarte dessuten selv i 2020 mot å planlegge langsiktige konkrete investeringer kun basert på slike prognoser, og ba kommunen følge med på faktisk boligbygging og befolkningsutvikling og eventuelt justere behovet før større investeringer settes i gang. Den advarselen er like gyldig i 2026.

For det andre: Multiconsults prognosemodell fanger ikke det viktigste demografiske fenomenet i en bygd. Multiconsults notat Befolkningsprognoser 2025 til 2034 for Eidsvoll kommune (14. november 2025) sier tydelig at den underliggende mekanismen i modellen er at fremtiden blir som fortiden. Modellen viderefører observert netto endring i et lite utvalg basisår (2020, 2021 og 2024) ti år fram. Boligbygging er unntatt, fordi det anses for usikkert, selv om to større boligområder ligger i kommuneplanen for Feiring. Det modellen ikke fanger, er generasjonsovergangen i eksisterende boligmasse: når en eldre eier flytter ut eller dør, selges eller arves huset, og en yngre familie flytter inn. Norconsults egne tall viser hva som venter: gruppen over 80 år dobles og gruppen 23 til 66 år faller kraftig fram mot 2035. Disse boligene vil på sikt skifte hender, og bringe et demografisk skift, som modellen ikke har lagt inn. Modellen åpner dermed for en mulig sirkulær logikk: nedgang i basisårene begrunner prognose om nedgang, som begrunner strukturkutt, som forsterker nedgangen, fordi strukturell usikkerhet om skolen i seg selv påvirker flyttemønsteret.

For det tredje: behandlingen av skolekretsene er asymmetrisk. Multiconsult skriver at det er stor usikkerhet om realisering av planlagt nybygging i både Eidsvoll verk, Råholt og Ås, men viser likevel vekst eller stabilitet der. For Feiring, der to områder ligger i kommuneplanen, men er uregulerte, viser prognosen entydig nedgang. Det er ikke metodisk konsistent at fraværet av planlagt nybygging i én krets behandles som tilstrekkelig grunnlag for nedgang, mens usikkerhet om realisering av planlagt nybygging i andre kretser ikke svekker prognosene om vekst der. I en kommune som etter SSBs hovedalternativ skal vokse med over 6 000 personer fram mot 2034, må disse menneskene fordele seg over hele boligmassen, ikke bare nybygg i sentrale kretser.

Til dette kommer et formelt avvik. Konkurransegrunnlagets krav 1.1 krever at metoden for demografisk analyse skal være i samsvar med føringer i Multiconsults demografirapport, og at kommunen skal kunne etterprøve samsvaret i metodekapittelet. Multiconsults tilstandsvurdering av bygg fra februar 2024 er en helt annen rapport enn demografirapporten fra november 2025. Delrapport 2 bruker dessuten elevtall for 2040, som ligger utenfor Multiconsults prognoseperiode fram til 2034. FAU ber om at samsvaret mellom framskrivingene og Multiconsults publiserte demografirapport dokumenteres etterprøvbart, og at tall for 2040 dokumenteres særskilt.

Feiring har vært gjenstand for skolestruktur- og demografidebatt med jevne mellomrom i tre tiår, og i hver runde har framlagte prognoser varslet en utvikling som siden ikke slo til, slik feiring.info dokumenterte systematisk i artikkelen Mytene om Feiring skole (2014). Kommunestyret avviste nedleggelse både i 2012 og 2014, og skolestrukturutvalget i 2020 konkluderte heller ikke med nedleggelse. Når en modell systematisk har bommet på samme bygd over flere tiår, og den nye modellen bygger på samme grunnantagelse om at fortiden videreføres, er det rimelig å spørre hva som denne gangen gjør modellen mer treffsikker enn forgjengerne. FAU ber om at hvert strukturalternativ vurderes mot alle ni kombinasjoner av befolkningsscenarioer (tre vekstnivå multiplisert med tre fordelingsmønstre), en reell robusthetsanalyse, ikke bare mot ett scenario.

10. Lokalsamfunn og bygdeutvikling

Forskning og statlige utredninger dokumenterer entydige konsekvenser av skolenedleggelse i små lokalsamfunn. NOU 2026:2 Politikk for nye generasjoner (Barne- og familiedepartementet, 9. februar 2026) slår fast at nedleggelse av grunnskoler i små lokalsamfunn forsterker befolkningsnedgangen, at antallet skoler ikke nødvendigvis er en direkte effekt av antallet elever, at det fra 2022 ble innført et tilskudd i inntektssystemet for å gi kommunene insentiv til en desentralisert skolestruktur, og at skolenedleggelser reduserer tilliten til kommunepolitikere. Dette er statens egen offentlige utredning, avgitt få måneder før dette høringssvaret. Loras-Gimeno med flere (2025) og Autti og Hyry-Beihammer (2014) viser at nedleggelse forsterker fraflytting, Lehtonen (2021) at skolenedleggelse akselererer befolkningsnedgang, Isaksson (2023) at skolenedleggelser reduserer tilliten til kommunepolitikere, og Rønningstad (2025) at lokal skoletilstedeværelse beskytter mot ungdoms utenforskap.

Dette er ikke bare ekstern forskning. Delrapport 2 sier det selv, med henvisning til Telemarksforsking og Nordlandsforskning (2026): skoler i lokalsamfunn fungerer som sosiale møteplasser og en sentral institusjon som binder sammen lokalsamfunnet, tap av nærskolen kan påvirke opplevelsen av tilhørighet og identitet, og bortfall av skolen kan svekke både sosialt og kulturelt liv, særlig i mindre lokalsamfunn der alternative møteplasser er begrenset.

Rapporten skriver videre at en nedleggelse samlet innebærer en betydelig reduksjon i den daglige stedstilknytningen for barn og unge.

Kommunens egne planer trekker i samme retning. Kommuneplanens samfunnsdel 2026 til 2038, vedtatt 3. februar 2026, har som hovedmål at barn og unge i Eidsvoll opplever trygghet og tilhørighet i lokalsamfunnet, altså i lokalsamfunnet, ikke bare i kommunen som helhet. Eidsvolltrappa er strategisk rammeverk, med målet om å forebygge mer og reparere mindre. En skolenedleggelse er en reparasjonsstrategi som skaper nye problemer, lengre skyss, fravær og frafall, som senere må repareres. Å beholde Feiring skole er en forebyggingsstrategi. Samfunnsdelen erkjenner selv at et godt grep for å redusere sosiale helseforskjeller er å skape gode, inkluderende møteplasser. En nedleggelse av Feiring skole, fjerner man en av Feirings viktigste møteplasser. Samfunnsdelen forutsetter dessuten vekst, og slår fast at Eidsvoll er blant de heldige kommunene med befolkningsvekst.

Vi gjentar at dette ikke er en kamp mellom grender. Hver skole i Eidsvoll har sitt eget selvstendige grunnlag for videre drift, og målet er at alle barn skal ha en nærskole. FAU ber om at konsekvensvurderingene for lokalsamfunn gjøres for alle berørte skolekretser, ikke bare for de minste, og at frivillighet, bolyst og sosial kapital kvalifiseres eller verdsettes som målbare lokalsamfunnseffekter i den samlede vurderingen.

11. Ungdata 2025, kommunens egne fagplaner og de forebyggende tjenestene

Eidsvolls barn og unge strever allerede på flere områder. Ungdata 2025 Eidsvoll (NOVA og OsloMet, gjennomført mars 2025) viser at ungdom i Eidsvoll ligger under landssnittet på deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og idrettslag, og at andelen som sjelden eller aldri er fysisk aktive ligger over landssnittet. Bare om lag halvparten av barneskoleelevene gikk eller syklet til skolen på undersøkelsesdagen, mot et nasjonalt mål på 80 prosent. Skulkingen på ungdomsskolen og i videregående har steget, og troen på å fullføre videregående har falt. En nedleggelse som tar 123 barn ut av aktiv skolevei og forlenger reisetiden, vil sannsynligvis forverre flere av disse indikatorene, ikke forbedre dem.

En nedleggelse vil dessuten bryte med kommunens egne vedtatte fagplaner. Oppvekstplan 2022 til 2032 har som mål at alle barn og unge opplever lokal tilhørighet, og vil motivere elever med trygg skolevei til å gå og sykle. Folkehelsestrategien Helse i alt vi gjør har som virkemidler å bidra til at flere fullfører videregående og å sikre forebygging og tidlig innsats. Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2017 til 2028 vil begrense transportbehovet og minimalisere bilbruken. Klima- og energiplanen peker på at en stor andel av kommunens utslipp kommer fra mobile kilder. To nye skysslinjer trekker i motsatt retning av alle disse målene.

Sammenhengen mellom grunnskole, reisevei og fullføring av videregående er godt dokumentert. Perlic, Stolpe Foss og Moafi (SSB, 2020) viser at grunnskolepoeng er den viktigste enkeltfaktoren for å fullføre videregående. Falch, Johannesen og Strøm (2009) anslår en betydelig samfunnsgevinst per fullført elev. Hopson med flere (2022) finner at lengre og uforutsigbare reiser er konsistent assosiert med lavere karakterer og flere fravær. FAU ber om at hvert alternativ som svekker Feiring vurderes mot disse referansene og mot kommunens egne Ungdata-tall.

Til dette kommer et forhold som gjør risikobildet mer alvorlig. Kommunestyret ba i sak 26/80 kommunedirektøren vurdere hvordan de ulike alternativene kan påvirke kommunens forebyggende tjenester, herunder PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern, og samtidig legge fram en utredning av omstilling i de samme tjenestene i forbindelse med sluttrapporten. Det betyr at det støtteapparatet som skal fange opp barn i en krevende overgang, selv er under omstillingsutredning, parallelt med strukturprosessen. Barn som mister skolen sin, får lengre reisevei og brutte relasjoner, trenger mer tilgjengelige forebyggende tjenester i overgangen, ikke tjenester som samtidig reduseres eller omorganiseres. FAU ber om at den samlede belastningen av strukturendring og omstilling i forebyggende tjenester vurderes i sammenheng, per alternativ, før vedtak.

12. Mot Telemarksforskings egne syv anbefalinger (rapport 931)

Det samme fagmiljøet, med Hanna Nyborg Storm som prosjektleder, står bak både Telemarksforskings rapport 931 om skolenedleggelser og Eidsvoll-oppdraget. Det gir en uvanlig presis målestokk: utredningen kan måles mot fagmiljøets egne anbefalinger. Slik står prosessen:

1. **Tidlig og tydelig problemforståelse, med åpen kommunikasjon av prognoseusikkerhet.** Delvis. Rapporten dropper de mest usikre prognosene, men sparemålet ble låst i desember 2025 før kunnskapsgrunnlaget forelå, nettopp det som skaper opplevelsen av at beslutningen er tatt før dialogen starter.
2. **Reell og tidlig medvirkning, før hovedalternativene er låst.** Ikke oppfylt. Alternativene er nå fastlagt, og høringen kommer etter. Dette er den sene, formelle medvirkningen anbefalingen advarer mot.
3. **Systematisk og etterprøvbar vurdering av barnets beste.** Delvis. Barnas beste er nå navngitt og høyt vektet, og reisevei er omtalt, et framskritt fra Delrapport 1. Men den systematiske, etterprøvbare vurderingen per alternativ, med dokumentert vekt, er utsatt til sluttrapporten, og måles mot et nedgradert nullalternativ.
4. **Helhetlig vurdering av konsekvenser for lokalsamfunn.** Delvis. Lokalsamfunn er eget kriterium, og rapport 931 er sitert, men selve sammenstillingen er utsatt.
5. **Realistisk vurdering av økonomiske gevinster, inkludert mottaksskoler, skyss og overgangstiltak.** Ikke oppfylt ennå. Dette er nettopp det som er utsatt fordi det ikke er tid. De marginale årsverkstallene tyder på beskjedne gevinster.
6. **Planlegging av overgangstiltak og avbøtende tiltak samtidig med vedtaket.** Ikke oppfylt. Ikke behandlet i Delrapport 2.
7. **Langsiktig og helhetlig planlegging, forankret i kommunale planer, ikke enkeltstående tiltak utløst av kortsiktige økonomiske utfordringer.** Ikke oppfylt. Hele prosessen er utløst av et verbalpunkt i budsjettet, altså et enkeltstående tiltak utløst av en kortsiktig økonomisk utfordring.

Anbefaling 1, 2, 5, 6 og 7 brytes fortsatt med. Anbefaling 3 og 4 er adressert i kriterievalget, men utsatt i substans. FAU ber om at utredningen viser eksplisitt hvordan den stiller seg til hver av de syv anbefalingene i rapport 931.

13. Metodiske krav: operasjonalisering, transparens og robusthet

Delrapport 1 etablerte fire vurderingskriterier (økonomi, barnas beste, ansattes arbeidsmiljø, nærmiljø og lokalsamfunn) med en beskrivende, ikke målbar, operasjonalisering. Delrapport 2 har nå foreslått vekter for de ikke-prissatte kriteriene, barnas beste høyt (3), nærmiljø og lokalsamfunn middels (2) og ansattes arbeidsmiljø lavt (1), og det er et framskritt at vektene er publisert. Men den faktiske sammenstillingen, vektingen og rangeringen, det rapporten selv kaller avgjørende for anbefalingen, kommer først i sluttrapporten.

FAU ber om at hvert av de fire kriteriene tildeles målbare indikatorer med dokumentert måleenhet, og at vektingen mellom kvalitative og kvantitative virkninger er tydelige og publisert, slik at kvalitative virkninger ikke overskrives av kostnadstall i den politiske behandlingen. Som veiledende indikatorsett foreslår FAU blant annet maksimal og gjennomsnittlig reisetid per elev, andel elever med samlet reise- og ventetid over 30 minutter, beredskapssårbarhet målt i antall dager per år med veistenging i kretsen, kontinuitet i relasjoner ved overgangen mellom 7. og 8. trinn, estimert årlig frivillighetsbidrag i timer, og andel barnefamilier i kretsen. FAU ber dessuten om at de ikke-prissatte virkningene vurderes med verdimatrisemetoden slik at de kan snu rangeringen, at barns sikkerhet gis forhøyet verdsetting, at irreversibilitet og verdien av å vente vurderes særskilt, jf. NOU 2012:16, og at innsparingsanslag korrigeres for optimismeskjevhet med planlagt etterprøving. Sluttrapporten bør inneholde sensitivitetsanalyse for alternative vekter.

14. Høringen åpnes på et ufullstendig grunnlag, og høringsbrevet innrømmer det selv

Dette punktet har stor betydning for selve høringsprosessen. De avgjørende analysene foreligger ikke når høringen åpner, og det er ikke FAUs påstand alene. Høringsbrevet av 24. juni 2026 skriver selv at delrapportene ikke inneholder en fullstendig beskrivelse av alle konsekvenser ved alternativene, at utredningen for framtidig barnehage- og skolestruktur ikke er ferdig, og at høringen gjennomføres selv om dette skjer før alle konsekvenser ved alternativene er ferdig utredet. Utrederens egen presentasjon på informasjonsmøtet 24. juni 2026 bekrefter tidsplanen: sluttrapporten i september skal inneholde ferdigstillelse, ROS-analyse og barnets beste-vurderinger, og hensynta høringsinnspillene. Både risiko- og sårbarhetsanalysen og de konkrete barnets beste-vurderingene per alternativ kommer altså etter at høringsfristen 10. september er ute.

Den reelle netto økonomiske effekten ved de ulike strukturalternativene, inkludert skyss, investeringer, overgangskostnader, drift og vedlikehold, er noe Hovedutvalg for oppvekst og opplæring selv ba om at Delrapport 2 tydelig skulle belyse, i sak 26/11. Rapporten leverer ikke dette, og henviser i stedet den strukturerte sammenligningen og det som er avgjørende for anbefalingen til sluttrapporten, som skal leveres etter høringen og legges til grunn for politisk behandling i november 2026. Utkast til sluttrapport er ifølge rapporten ventet innen 30. september, altså etter at høringsfristen er ute.

Konsekvensen er at innbyggerne, foreldrene og barna bes om å uttale seg om en sak der de delene som er avgjørende for anbefalingen, ikke finnes ennå. Det er i direkte spenn med forvaltningsloven § 17 om at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak fattes, og med kravet i Udir-2-2012 og Sivilombudets praksis om at berørte skal få uttale seg før vedtaket reelt formes. FAU ber om at de prissatte virkningene, den dokumenterte vurderingen av barnets beste per alternativ og risiko- og sårbarhetsanalysen legges fram for en ny høringsrunde når de foreligger. Innbyggerne må få anledning til å uttale seg om det samlede

beslutningsgrunnlaget som faktisk skal ligge til grunn for avgjørelsen.15. Tidsaspektet: barnas egen stemme rekker ikke fram innenfor fristen

Den selvstendige plikten til å høre barna, beskrevet i punkt 3.5, må kunne oppfylles i praksis innenfor den fristen kommunen har satt. Det kan den i liten grad, fordi høringsvinduet er lagt slik at barna som gruppe nesten ikke har anledning til å danne og uttrykke et felles syn.

Høringsperioden er 24. juni til 10. september 2026. Hoveddelen av denne perioden ligger i fellesferien. Skolene er stengt, elevene er ikke samlet, og elevrådene er ikke i funksjon. Det nye skoleåret begynner først i siste halvdel av august, og de fleste skoler konstituerer ikke elevrådene sine før et stykke ut i høstsemesteret, etter at klassene har valgt sine representanter. Når sommerferien trekkes fra, gjenstår det bare om lag 19 skoledager innenfor høringsperioden før fristen 10. september, og fristen faller dermed før eller akkurat idet elevrådene normalt er på plass og i arbeid.

Elevrådet er den primære formelle kanalen der elevene som gruppe kan drøfte en sak og avgi et samlet syn. Uten et konstituert elevråd mangler i praksis den mekanismen som skal til for å hente inn barnas kollektive stemme innenfor vinduet. Resultatet er at den aktive innhentingsplikten etter artikkel 12 og generell kommentar nr. 12, som kommunen skylder barna i en kollektiv avgjørelse, blir svært vanskelig, om ikke umulig, å oppfylle innenfor fristen. Dette gjelder ikke bare for Feiring skole, men alle de berørte skolekretsene.

Risikoen ved å legge høringen gjennom sommeren er ikke ny for kommunen. Hovedutvalg for oppvekst og opplæring ba selv, i sak 26/11 den 12. mai 2026, om at Delrapport 2 tydelig skulle belyse hvordan informasjonen kan gjøres tydelig og tilgjengelig slik at høringspartene får reelt grunnlag for medvirkning, særlig når høringsperioden går gjennom sommeren. Utvalget har altså selv identifisert nøyaktig det problemet FAU her beskriver, og bestilt en løsning på det. Et høringsvindu som teknisk er nesten elleve uker langt, men i praksis bare gir noen få skoledager med elevråd i funksjon, gir et misvisende bilde av hvor reell medvirkningen er, og innfrir ikke utvalgets egen bestilling om reelt grunnlag for medvirkning. Vi understreker igjen at foreldrenes innspill, vårt eget inkludert, ikke kan tre i stedet for barnas egen stemme. Dette er to atskilte rettigheter og to atskilte plikter.

FAU ber derfor om:

- at fristen for barnas egen medvirkning forlenges eller suppleres, slik at elevrådene ved hver berørt skole faktisk kan drøfte saken og avgi et samlet syn i høstsemesteret,
- at kommunen i mellomtiden aktivt og alderstilpasset innhenter barnas egne synspunkter, og ikke baserer seg på at foreldrene eller FAU har uttalt seg,
- og at barnas eget syn, og vekten det er gitt, dokumenteres i saken før vedtak fattes, jf. punkt 3.5.

16. FAUs konkrete krav

FAU ber om at kommunen, før vedtak fattes, dokumenterer at hvert av følgende krav er oppfylt. Kravene er forankret i rettskildene, i utredernes egen metodikk og i kommunestyrets og hovedutvalgets egne vedtak, og de bør kunne besvares punkt for punkt.

1. **Barnets beste før vedtak.** At den konkrete, dokumenterte og etterprøvbare vurderingen av barnas beste per alternativ foreligger før kommunestyret fatter vedtak,

jf. opplæringslova § 10-1, Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3, og at det dokumenteres hvilken vekt barnas og foreldrenes syn faktisk er gitt.

2. **Barnas egen stemme, ikke via foreldrene.** At kommunen aktivt og direkte innhenter barnas egne synspunkter på en alderstilpasset måte, atskilt fra og i tillegg til foreldrenes innspill, og at barnas eget syn og vekten det er gitt dokumenteres, jf. artikkel 12, generell kommentar nr. 12 og Grunnloven § 104 første ledd. Dette kravet kan ikke erstattes av at FAU eller foreldrene har uttalt seg.
3. **Reell tid for medvirkning.** At fristen for barnas egen medvirkning forlenges eller suppleres slik at elevrådene ved hver berørt skole kan drøfte saken og avgi et samlet syn i høstsemesteret, jf. punkt 15 og hovedutvalgets egen bestilling i sak 26/11 om reelt grunnlag for medvirkning når høringsperioden går gjennom sommeren.
4. **Riktig nullalternativ.** At alternativene sammenlignes mot en forsvarlig videreføring av dagens struktur, ikke mot et nullalternativ med innsparing og omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet, jf. R-109/2021 og DFØs veileder.
5. **Reell netto effekt per alternativ.** At den reelle netto økonomiske effekten per alternativ, inkludert skyss, investeringer i mottaksskoler, overgangskostnader, drift og vedlikehold, beregnes og legges fram, slik Hovedutvalg for oppvekst og opplæring selv ba om i sak 26/11.
6. **Nødvendighet dokumentert.** At det dokumenteres at en eventuell innsparing ikke kan oppnås på en måte som er mindre inngripende for barna, jf. Grunnloven § 104, barnekonvensjonen artikkel 3 og generell kommentar nr. 14.
7. **Ny høring på fullstendig grunnlag.** At de prissatte virkningene, den dokumenterte barnets beste-vurderingen og risiko- og sårbarhetsanalysen legges fram for en ny høringsrunde når de foreligger, jf. forvaltningsloven § 17 og høringsbrevets egen erkjennelse av at delrapportene ikke inneholder en fullstendig beskrivelse av alle konsekvenser.
8. **Samfunnsøkonomisk forsvarlighet.** At ikke-prissatte virkninger vurderes med verdimatrisemetoden og kan snu rangeringen, at barns sikkerhet gis forhøyet verdsetting, at irreversibilitet og verdien av å vente vurderes særskilt, og at innsparingsanslag korrigeres for optimismeskjevhet med planlagt etterprøving.
9. **Faktisk reise- og ventetid, forsvarlighet per alder, og beredskap.** At den samlede reise- og ventetiden beregnes og dokumenteres per trinn og delområde, målt mot Akershus fylkeskommunes veileder og Sivilombudets praksis (sak 2008/2292 og 2024/4650), ikke erstattet av ren kjøretid, at forsvarligheten vurderes eksplisitt per aldersgruppe med særlig vekt på de yngste, og at beredskap ved stengt fylkesvei 33 inngår som et formelt beslutningskriterium.
10. **Elever med særskilte behov.** At den samlede, systematiske analysen per alternativ av konsekvenser for elever med særskilte behov og behovet for tilrettelagt opplæring, som hovedutvalget bestilte i sak 26/11, leveres og dokumenteres før vedtak, jf. også CRPD artikkel 24.
11. **Forebyggende tjenester vurderes i sammenheng.** At den samlede belastningen av strukturendring og samtidig omstilling i PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern vurderes i sammenheng per alternativ, jf. kommunestyrets eget vedtak i sak

26/80, slik at støtteapparatet for barn i overgang ikke svekkes samtidig som belastningen øker.

12. **Måling mot utredernes egne anbefalinger.** At utredningen viser tydelig hvordan den stiller seg til hver av de syv anbefalingene i Telemarksforskings rapport 931.
13. **Etterprøvbart demografigrunnlag.** At samsvaret mellom framskrivingene og Multiconsults publiserte demografirapport dokumenteres etterprøvbart, jf. konkurransegrunnlaget krav 1.1, at elevtall for 2040, utenfor Multiconsults prognoseperiode fram til 2034, dokumenteres særskilt, og at hvert alternativ vurderes mot alle ni kombinasjoner av befolkningsscenarioer.
14. **Fådelt pedagogikk som dokumentert kvalitet.** At den fådelte 1 til 10-organiseringen vurderes med egne måleindikatorer som en dokumentert kvalitet, og at normative formuleringer som små og sårbare enheter ikke brukes uten eksplisitt forskningsbelegg.
15. **Konsekvensvurdering for alle kretser.** At konsekvensvurderingene for lokalsamfunn gjøres for alle berørte skolekretser og barnehager, ikke bare for de minste, i tråd med rapport 931.
16. **Egen forsvarlig sak.** At en eventuell skolenedleggelse behandles som en egen sak med egen forsvarlig saksbehandling etter forvaltningslovens regler og Udir-2-2012, herunder forskriftsfesting av endrede skolekretser med forhåndsvarsling, konsekvensutredning og høring, ikke som oppfølging av et budsjettvedtak.

formaterte: Skrift: Ikke Fet

17. Spørsmål som krever skriftlig svar

FAU ber om skriftlig svar på følgende spørsmål, som alle er forankret i rapportens og kommunens egne dokumenter.

1. Hvorfor er nullalternativet definert som dagens struktur med 40 millioner i kutt og omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet, i stedet for en forsvarlig videreføring av dagens situasjon, slik R-109/2021 og DFØs veileder krever et nullalternativ?
2. Hvilket innsparingstall gjelder som premiss for utredningen, når mandatet er gjengitt som 30 millioner, målet som 20 til 40 millioner, og nullalternativet legger til grunn 40 millioner?
3. Når vil den konkrete, dokumenterte vurderingen av barnas beste per alternativ foreligge, og vil den være tilgjengelig for høringspartene før høringsfristen 10. september, eller først i sluttrapporten, slik utrederens egen tidsplan fra informasjonsmøtet 24. juni tilsier?
4. Vil de prissatte virkningene, inkludert skyss, investeringer i mottaksskoler og overgangskostnader, bli lagt fram for ny høring når de foreligger, gitt at de er avgjørende for anbefalingen og ikke var en del av det grunnlaget innbyggerne uttalte seg om?
5. Hvordan vil kommunen aktivt og direkte innhente barnas egne synspunkter, og hvordan dokumenteres vekten de gis, gitt at hoveddelen av høringsperioden ligger i fellesferien og at elevrådene normalt ikke er konstituert før utpå høsten? Hvordan innfrir dette hovedutvalgets bestilling i sak 26/11 om reelt grunnlag for medvirkning, særlig når høringsperioden går gjennom sommeren?
6. Hvor i metodekapittelet kan kommunen og innbyggerne etterprøve samsvaret mellom framskrivingene og Multiconsults demografirapport, jf. konkurransegrunnlaget krav 1.1,

og hvordan dokumenteres elevtall for 2040 når Multiconsults prognose strekker seg til 2034?

7. Vil hvert strukturalternativ bli vurdert mot alle ni kombinasjoner av befolkningsscenarioer, og hvordan korrigeres det for at Norconsults forrige prognose for Feiring viste seg å undervurdere elevtallet med 8 til 22 prosent?
8. Hvordan er den samlede reise- og ventetiden beregnet per trinn og delområde, målt mot Akershus fylkeskommunes veileder og Sivilombudets praksis om aldersavhengig forsvarlighet, og hvordan inngår beredskap ved stengt fylkesvei 33 i vurderingen?
9. Hvor i Delrapport 2 finnes den samlede, systematiske analysen per alternativ av konsekvenser for elever med særskilte behov og behovet for tilrettelagt opplæring, som hovedutvalget bestilte i sak 26/11, og hvis den ikke finnes, når leveres den?
10. Hvordan vil den samlede belastningen av strukturendring og samtidig omstilling i PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern bli vurdert i sammenheng, per alternativ, jf. kommunestyrets vedtak i sak 26/80?
11. Hvordan stiller utredningen seg tydelig til hver av de syv anbefalingene i Telemarksforskings rapport 931, særlig anbefalingene om reell og tidlig medvirkning og om at strukturtiltak ikke bør utløses av kortsiktige økonomiske utfordringer?
12. Hvordan dokumenteres det at en eventuell innsparing ikke kan oppnås på en måte som er mindre inngripende for barna, jf. Grunnloven § 104, barnekonvensjonen artikkel 3 og generell kommentar nr. 14?

18. Avslutning

FAU ved Feiring 1-10-skole forventer at sluttrapporten bygger på en integrert vurdering av pedagogisk, helsefaglig, samfunnsøkonomisk, miljømessig og juridisk kunnskap, målt mot kommunens egne planer, kommunens egne Ungdata-tall, statens egen utredning, kommunens egne fire vurderingskriterier og barnets beste-kriterier, ikke mot et isolert innsparingsmål, et forenklet kvalitetsbegrep eller utransparente prognoseforutsetninger.

Vi gjentar de to forholdene som veier tyngst. Det første er at nullalternativet er ~~nedgradert ,~~nedgradert, slik at alt annet framstår bedre enn mot en forsvarlig videreføring av dagens skole, og at de avgjørende analysene, etter høringsbrevets og utrederens egne ord, først kommer etter at høringen er over. Det andre er at barna har en selvstendig rett til å bli hørt, og kommunen en selvstendig plikt til å høre dem direkte. FAU og foreldrene er ikke barnas talerør. Dette er to atskilte rettigheter og to atskilte plikter, og tidsstrukturen i høringen gjør at plikten overfor barna knapt kan oppfylles innenfor fristen. Begge forhold må rettes før et vedtak kan kalles forsvarlig.

Dette er ikke en kamp mellom grender. Hver skole i Eidsvoll har sitt eget selvstendige og gode grunnlag for videre drift, og målet er at alle barn i kommunen skal ha en nærskole og et nærmiljø som gjør dem til en viktig del av eget bo- og oppvekstmiljø. Feiring 1 -10-skole skal bestå som fullverdig grunnskole med både barne- og ungdomstrinn. FAU stiller seg til rådighet for videre dialog og dokumentasjon, og bidrar konstruktivt i den videre prosessen.

Med hilsen
Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) ved Feiring 1-10-skole

Anett Kittelsen Flesvik
FAU-leder

Helene Mørk Sjuve
nestleder i FAU

Kontakt: faufeiringskole@gmail.com

19. Kilder

Rettskilder, forarbeider og tolkningsuttalelser

Grunnloven § 104. Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) §§ 2 og 3. FNs konvensjon om barnets rettigheter (barnekonvensjonen), artikkel 2, 3, 6, 12, 23, 28, 29 og 31. FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), artikkel 24, inkorporert med forrang fra 1. januar 2026. Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova), LOV-2023-06-09-30, §§ 2-6, 10-1, 10-2, 12-2, 15-1 og 15-2. Forvaltningsloven § 17. Plan- og bygningsloven §§ 1-1 og 3-3, med rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995). Barnevernsloven § 12-5. NOU 1995:18 og Ot.prp. nr. 46 (1998 til 1999), forarbeider til nærskoleprinsippet.

Rettspraksis og uttalelser: Rt. 2015 s. 93 (Maria-dommen, HR-2015-206-A), HR-2020-661-S, HR-2020-662-S, HR-2022-401-A (Tolga-saken). Sivilombudet sak 2010/868 (skolenedleggelse og budsjettgrunner), sak 2008/2292, uttalelse 10. juni 2009 (akseptabel tidsbruk ved skoleskyss), og sak 2024/4650, uttalelse 4. desember 2024 (forsvarlig reisevei og barnets beste). Udir-2-2012, behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser. FNs barnekomité, generell kommentar nr. 12 (2009) om barnets rett til å bli hørt og nr. 14 (2013) om barnets beste.

Juridisk litteratur

Høstmælingen, Kjørholt og Sandberg (red.): Barnekonvensjonen. Barns rettigheter i Norge, 5. utgave, Universitetsforlaget, 2024. Kirsten Sandberg: kapittel i Children's Constitutional Rights in the Nordic Countries, Brill, 2020.

Primærdokumenter i saken

Eidsvoll kommune: Høring og offentlig ettersyn, utredning av barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune 2026, høringsbrev av 24. juni 2026, referanse 26/4027, jf. kommunestyrets vedtak 23. juni 2026 i sak 26/80. Oslo Economics og Telemarksforsking: Kunnskapsgrunnlag for barnehage- og skolestruktur, Delrapport 1 (april 2026) og Delrapport 2 (juni 2026). Utrederens presentasjon på åpent informasjonsmøte 24. juni 2026. Telemarksforsking: rapport 931 (Storm med flere, 2026). Multiconsult: Befolkningsprognoser 2025 til 2034 for Eidsvoll kommune (14. november 2025). Norconsult AS: Befolkningsprognose 2020 til 2035, oppdragsnr. 5135323 (2020). Konkurransegrunnlag for anskaffelse av utredningen (27. januar 2026). Eidsvoll kommune: møteprotokoll for Hovedutvalg for oppvekst og opplæring 9. juni 2026 (sak 26/19) og vedtak i sak 26/11 (12. mai 2026). Budsjettvedtak KS-sak 25/137 (desember 2025).

Forskning på skolestørrelse og pedagogikk

Solstad, K.J. og Solstad, M. (2025): Små skolar og kortreiste elevar, Oplandske Bokforlag. Kvam, V. (2013): Bygdeskoler med fådelt ordning, en aktuell politisk og pedagogisk utfordring, utdanningsforskning.no. Kvalsund, R. (1995): doktoravhandling om aldersblanding og sosial læring, og Kvalsund, R. (2004): Schools as environments for social learning, Scandinavian Journal of Educational Research 48(4). Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Høgskolen i Innlandet (9/2022): Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring (Nordahl-rapporten). Eacott, S. og Freeborn, A. (2020): Regional and rural school consolidation, International Journal of Educational Management 34(3). Sandvig Thorsen, H. (2017): The effect of school consolidation on student achievement, NHH. Biesta, G. (2014): Utdanningens vidunderlige risiko, Fagbokforlaget.

Skyss, helse og fullføring

Solstad, K.J. og Solstad, M. (2015): Meir skyss, mindre helse? Skulesentralisering i eit helseperspektiv, Nordlandsforskning, NF-rapport 7/2015. Hopson, L.M. med flere (2022): Transportation to school and academic outcomes, Educational Review 76(3). Cooper, A.R. med flere (2006): Active travel to school and cardiovascular fitness, Medicine and Science in Sports and Exercise 38(10). Perlic, B., Stolpe Foss, E. og Moafi, H. (2020): Grunnskoleresultaters betydning for gjennomføring av videregående opplæring, SSB rapport 2020/33. Falch, T., Johannesen, A.B. og Strøm, B. (2009): Kostnader av frafall i videregående opplæring, SØF.

Lokalsamfunn og statlige utredninger

NOU 2026:2: Politikk for nye generasjoner, Barne- og familiedepartementet, 9. februar 2026. Loras-Gimeno, D. med flere (2025): Rural depopulation in the 21st century, Regional Science Policy and Practice. Autti, O. og Hyry-Beihammer, E.K. (2014): School closures in rural Finnish communities, Journal of Research in Rural Education 29(1). Lehtonen, O. (2021): studie av skolenedleggelse og befolkningsutvikling i rurale områder. Isaksson, Z. (2023): The political effects of rural school closures, Journal of Rural Studies 100. Rønningstad, C. (2025): The importance of belonging, International Journal of Social Welfare.

Metode, samfunnsøkonomi og kommunale planer

NOU 2012:16: Samfunnsøkonomiske analyser. DFØs veileder for samfunnsøkonomiske analyser. Finansdepartementets rundskriv R-109/2021. Akershus fylkeskommune: veileder for skoleskyss i grunnskolen (2018). Eidsvoll kommune: Kommuneplanens samfunnsdel 2026 til 2038 (vedtatt 3. februar 2026) og 2021 til 2031, Oppvekstplan 2022 til 2032, Folkehelsestrategien Helse i alt vi gjør, Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2017 til 2028, Klima- og energiplanen, og skolestrukturutvalgets presentasjon (2020). Ungdata 2025 Eidsvoll, NOVA og OsloMet. feiring.info: Mytene om Feiring skole (2014).

Personlig høringsinnspill om framtidig struktur for barnehager og skoler i Eidsvoll

Jeg leverer dette høringsinnspillet på vegne av meg selv som folkevalgt for Eidsvoll Høyre. Jeg er leder av Hovedutvalg for oppvekst og opplæring, men innspillet er ikke avgitt på vegne av hovedutvalget eller Eidsvoll Høyre.

Jeg skriver heller ikke dette for å konkludere om hvilke skoler eller barnehager som skal bestå, endres eller eventuelt avvikles. På dagens grunnlag er jeg ikke klar til å ta slike endelige standpunkter.

Formålet med innspillet mitt er å være tydelig på hvorfor jeg mener det er nødvendig å vurdere dagens struktur, hvilke hensyn som må veie tungt, og hvilket beslutningsgrunnlag jeg mener må foreligge før jeg kan ta stilling til konkrete endringer.

Det er nødvendig å utrede barnehage- og skolestrukturen

Jeg mener fortsatt at det er både nødvendig og ansvarlig å undersøke om vi kan organisere barnehage og skoletilbudet i Eidsvoll bedre.

Dagens struktur ble etablert under helt andre demografiske og økonomiske forutsetninger enn det som kommunen står overfor i dag. Barnetallet utvikler seg ulikt i forskjellige deler av kommunen. Vi har for eksempel mye ledig kapasitet noen steder og store kapasitetsutfordringer andre steder. Samtidig står kommunen i en krevende økonomisk situasjon, med store investeringsbehov og stadig større krav til kvalitet og kompetanse i tjenestene.

Å la være å undersøke om ressursene kan brukes bedre, ville etter min mening vært uansvarlig. Men en utredning er heller ikke det samme som en beslutning om skolenedleggelser eller andre konkrete endringer. Det har jeg vært tydelig på hele tiden, og det gjelder fortsatt.

Rapportene skal gi oss kunnskap til å gjøre gode politiske valg. De skal **ikke** brukes som en fasit, eller som en begrunnelse for konklusjoner som allerede er tatt. For ingen konklusjoner bør tas av politikere før i november, når sluttrapporten foreligger.

Fakta først

Delrapport 1 og 2 har gitt oss et omfattende kunnskapsgrunnlag, men de er ikke et fullstendig beslutningsgrunnlag. Flere viktige analyser og avklaringer skal først komme i sluttrapporten, sammen med høringsinnspillene og kommunedirektørens anbefaling.

Jeg skulle gjerne sett at flere av disse avklaringene hadde kommet tidligere. Prosessen har på enkelte områder tatt lengre tid enn ønskelig, og vi venter fortsatt på svar som er viktige for de politiske vurderingene som skal gjøres. Det gjør det vanskelig å konkludere om konkrete løsninger nå.

Jeg har helt siden prosessen startet vært opptatt av at fakta må komme først. For meg betyr "fakta først" at konsekvenser og sammenhenger må komme fram tydelig før vi bestemmer oss for noe som helst. Vi kan selvsagt ikke få fjernet all usikkerhet, men det må være tydelig hva som er dokumenterte fakta, hvilke forutsetninger som er brukt, og hvor usikkerheten fortsatt er størst.

Hele kommunen må sees samlet

Saken kan ikke behandles som en konkurranse mellom enkeltskoler, barnehager eller ulike deler av kommunen. Vi må bry oss like mye om alle innbyggere i kommunen, og de må få like muligheter til å lykkes og trives.

Endringer ett sted vil påvirke kapasitet, investeringer, skoleveg, bemanning og kvalitet andre steder. Derfor må hele kommunen og hele oppvekstsektoren vurderes samlet.

Lokalsamfunnene og nærheten til skole og barnehage har stor verdi. Det handler om trygghet, tilhørighet, skoleveg, fritidsaktiviteter og levende lokalmiljøer. Disse hensynene må være en viktig del av vurderingen.

Samtidig må målet være å sikre et godt og likeverdig tilbud til alle barn og unge i hele Eidsvoll. **Likeverdighet** betyr ikke nødvendigvis at alle enheter skal være like eller organiseres på samme måte. Men det betyr at alle barn skal ha gode muligheter for læring, utvikling og mestring, uavhengig av hvor de bor og hvilke behov de har.

For meg handler barnets beste derfor om mer enn geografi. Det handler også om kvalitet, trygghet, tilhørighet, læringsmiljø, skolevei, stabilitet, tilgang til kompetanse og muligheten til å få riktig hjelp tidlig når det er behov.

Barnets beste skal vurderes og dokumenteres før endelige beslutninger treffes.

Kvalitet og økonomi henger sammen

Kommuneøkonomien kan ikke vurderes isolert fra kvaliteten på tilbudet.

En struktur som binder opp en stadig større del av ressursene i bygg, arealer og organisering, kan føre til at det blir mindre penger til lærere, barnehageansatte, miljøterapeuter, spesialpedagogiske tiltak og forebyggende arbeid. Jeg vil legge vket på og prioritere folk framfor bygg. Skoler og barnehager er gode plasser å være på grunn av menneskene som er der daglig, ikke bare byggene i seg selv.

Samtidig er en innsparing på papiret ikke tilstrekkelig. For hvert aktuelt tiltak må vi få fram den reelle nettoeffekten. Det er f.eks driftsbesparelser, investeringsbehov, vedlikehold, skoleskyss, overgangskostnader, og tidspunktet for når en eventuell innsparing faktisk kan oppnås.

En løsning er ikke god dersom den sparer penger ett sted, men skaper nye eller større kostnader, eller svekker kvaliteten et annet sted.

Skolegrensene må vurderes bedre

Mulighetene for å bruke skolegrenser som et reelt strukturgrep er etter min mening fortsatt ikke belyst godt nok i de rapportene som foreligger.

Før kommunen vurderer store investeringer, flytting av klassetrinn eller nedleggelser, må vi vite om eksisterende kapasitet kan utnyttes bedre gjennom justerte skolegrenser.

Vurderingen må vise hvordan endringer vil påvirke elevtall, faktisk kapasitet, skolevei, skoleskyss og økonomi. Dette gjelder både barneskolene og fordelingen mellom ungdomsskolene.

Det bør også vurderes hvilke overgangsregler som kan brukes, og om elever som allerede går ved en skole, kan få fullføre der dersom kapasiteten og de praktiske forholdene gjør det mulig.

Skolegrenser må vurderes **før** store investeringer og strukturendringer vedtas.

Struktur handler om mer enn bygg

Diskusjonen har i stor grad handlet om hvor mange skoler og barnehager kommunen skal ha. Men struktur handler om mer enn den fysiske plasseringen av byggene.

Vi må også vurdere om ledelse, administrasjon, støttefunksjoner og spesialpedagogiske ressurser kan organiseres på annen måte enn i dag. Bedre samordning, mer tverrfaglig samarbeid, digitalisering og sterkere fagmiljøer kan oftest gi både bedre kvalitet og bedre ressursutnyttelse.

Mulighetene for å organisere oss bedre må vurderes sammen med de fysiske strukturvalgene. Dette arbeidet må ikke behandles helt isolert eller forsvinne mellom ulike politiske prosesser, men parallelt.

Høringsinnspillene skal ha betydning

Høringen er en viktig del av kunnskapsinnhentingen.

Innspill fra elever, foresatte, ansatte, tillitsvalgte, foreldreutvalg, lokalsamfunn og andre berørte kan bidra med erfaringer, korrigere faktagrunnlaget og synliggjøre konsekvenser som ikke

kommer godt nok fram i rapportene. Lokal kunnskap bor hos innbyggerne i ulike deler av kommunen, og er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget.

Høringsinnspillene bør ikke bare telles som et antall "for" og "imot" de ulike alternativene. De må vurderes ut fra hvilke fakta, erfaringer, nye løsninger og konsekvenser de faktisk bringer inn i saken.

For meg er det avgjørende at innspillene brukes aktivt i sluttrapporten og den videre politiske behandlingen.

Retning og gjennomføring

Et langsiktig målbilde betyr ikke at alle tiltak skal gjennomføres samtidig.

En eventuell omstilling må kunne skje gradvis, med gode overgangsordninger, evaluering og politiske stoppunkter. Det gir større fleksibilitet dersom elevtall, økonomi eller andre forutsetninger endrer seg. Det gir også elever, foresatte, ansatte og lokalsamfunn større forutsigbarhet og tid til omstilling.

Rapportene skal gi oss beslutningsstøtte, men de kan ikke ta det politiske valget for oss. Administrasjonen utreder, politikerne vedtar. Vi politikere må veie økonomi, kvalitet, barnets beste, lokalsamfunn og langsiktig utvikling mot hverandre. Vi må også være åpne om både fordelene, ulempene og usikkerheten ved valgene vi gjør. Og konsekvensene av å ikke gjøre noe med dagens struktur.

Politisk ansvar handler både om å være villig til å gjøre nødvendige endringer og om å si nei til noe dersom beslutningsgrunnlaget ikke er godt nok.

Grunnlaget for videre beslutninger

Kommunens økonomiske situasjon gjør at vi ikke kan utsette alle endringer. Vi må være forberedt på å fatte nødvendige beslutninger og sette i gang tiltak i løpet av 2027. Samtidig betyr ikke det at alle spørsmål må avgjøres nå, eller at alle endringer skal gjennomføres samtidig.

Før jeg kan ta endelig stilling til konkrete tiltak, mener jeg beslutningsgrunnlaget så langt som mulig må vise følgende:

1. Oppdaterte elevtall, faktisk kapasitet og realistiske alternativer for skolegrensene.
2. Netto driftsvirkning, investeringsbehov, vedlikehold, overgangskostnader og skoleskyss.
3. Konsekvenser for barnets beste, kvalitet, fagmiljøer, støttefunksjoner og forebyggende tjenester.
4. Hvordan innspill fra elever, foresatte, ansatte og lokalsamfunn er vurdert.

5. Hvordan tiltakene påvirker hverandre, hvilken rekkefølge de eventuelt kan gjennomføres i, og hvor usikkerheten fortsatt er størst.

Det er ikke realistisk at beslutningsgrunnlaget kommer til å fjerne all usikkerhet. Det må likevel være godt nok til at vi kan sammenligne alternativene og forstå de viktigste konsekvensene av valgene vi gjør.

Dersom det fortsatt mangler avklaringer, betyr ikke det nødvendigvis at alle endringer må utsettes.Men det må få betydning for hvilke tiltak vi kan vedta nå, hvilke som trenger mer avklaring, og hvilke som bør gjennomføres gradvis med evaluering og politiske stoppunkter.

På dagens grunnlag er jeg ikke klar til å konkludere om de konkrete strukturvalgene. Jeg forventer samtidig at sluttrapporten, høringsinnspillene og kommunedirektørens anbefaling skal gi oss et bedre grunnlag for å finne en retning og prioritere de eventuelle første tiltakene.

Vi kan ikke la tidsplanen alene styre hvilke beslutninger vi tar. Men vi kan heller ikke utsette nødvendige omstillinger på ubestemt tid. For meg handler politisk ansvar om å klare begge deler. Vi må gjøre nødvendige grep i 2027, samtidig som større og mer langsiktige endringer gjennomføres i en rekkefølge som er faglig, økonomisk og praktisk forsvarlig.

Først må fakta, sammenhenger og usikkerhet tydelig fram. Deretter må vi politikere ta ansvar for å gjøre helhetlige valg, slik at kommunen også i årene som kommer kan levere gode tjenester til barn og unge i hele Eidsvoll.

Elisabeth Gullikstad Albech

Kommunestyremedlem for Eidsvoll Høyre

Leder av Hovedutvalg for oppvekst og opplæring

Innspillet er levert på vegne av meg selv